

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V. Bátorhy-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi Osztály)

Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 4, $\frac{1}{2}$ évre 2, $\frac{1}{4}$ évre 1 P

Budapest, 1933.

XIV. évfolyam, 46. szám.

1933. november 12.

Utmutatás a gazdatartozásokra vonatkozó kedvezmények igénybevételéhez

A multkoriban közöltük kivonatolva a 14.000/1933. M. E. számú rendeletet, amely a gazdaadósoknak elsősorban a kamatfizetési kötelezettség, másodsorban a tőketörlesztés és harmadsorban az ellenük vezethető végrehajtások tekintetében biztosít kedvezményeket. E kedvezmények igénybevételének a szabályait adja a november hó 5-én megjelent 2500/1933 és 2550/1933. számú pénzügyminiszteri és a 38.500/1933. számú igazságügyminiszteri rendelet.

Minden törvényes intézkedésnek nem a törvény szövege, hanem gyakorlati alkalmazhatósága adja meg az igazi értékét, így a gazdatartozások tárgyában kiadott rendelet is csak akkor hasznos a gazdaadósoknak, hogy ha tudják azokat a szabályokat, amelyek szerint a rendeletben foglalt kedvezményeket igénybe vehetik.

Az első általános kedvezmény a kamatkorlátozás és a gazdaadós ingatlanának védett birtokká való nyilvánítása, amely utóbbi magában foglalja a kamatfizetési kötelezettségek további csökkentését, a gazdaadós ellen vezethető végrehajtások korlátozását és a tőketörlesztések kedvező megállapítását. Ezeket a kedvezményeket, amint a rendelet mondja, csak az veheti igénybe, aki erdő-, szőlő-, vagy kertgazdaság és házas beltelek tulajdonosa, vagy haszonélvezője, de ezek is csak akkor, ha jövedelmük nagyobb részben az ingatlanokból, vagy a mezőgazdasági munkajövedelemből ered.

A 2500/1933. számú pénzügyminiszteri rendelet tartalmaz utasítást a tekintetben, hogy a hatóságok milyen szabályok szerint állapítsák meg, hogy az adósnak mezőgazdasági ingatlana, vagy házas beltelek van és hogy jövedelme nagyobb részt mezőgazdasági jövedelem. Így ez a rendelet a kulcsa minden olyan kedvezménynek, amelyet az alaprendelet a

gazdaadósoknak biztosít, mert ebből a rendeletből tudjuk tényleg meg, hogy ki is tulajdonképpen a gazdaadós?

A rendelet szerint mezőgazdaságból származó jövedelemnek számít:

1. bármilyen művelési ágba tartozó földterületen a tulajdonos, vagy haszonélvezője által folytatott gazdálkodásból származó jövedelem;
2. a mezőgazdasági ingatlantulajdonosoknak az ingatlan bérbeadásából származó jövedelme;
3. valamely mezőgazdasági ingatlan, vagy házas beltelek tulajdonosa, vagy haszonélvezője által haszonbérbe

vett más mezőgazdasági ingatlan bérletéből származó általános kereseti adó alá eső jövedelem, ha a haszonbérlet ingatlan területe 50 katasztrális holdat meg nem halad. Ha a haszonbérlet terület 50 katasztrális holdnál nagyobb, a bérleti jövedelemből mezőgazdasági jövedelemnek csak akkora terület jövedelmét lehet számításba venni, mint amekkora az adós saját ingatlanainak területe;

4. a mezőgazdasági ingatlan, vagy házas beltelek tulajdonosának, vagy haszonélvezőjének az a jövedelme, amely a mások gazdaságának munkálásáért pénzben, vagy ter-

Hétszázötven esküvő — egyszerre

A fascizmus tíz esztendő évfordulója alkalmából tartott ünnepségek egyik legszebb pontja volt: 750 jegyepár menyegzője a római Santa Maria Degli Angeli templomban. Mussolini miniszterelnök intézkedésére minden ifjú pár 800 lira értékű ajándékot kapott. Képünk a jegyepárok seregének felvonulását örökíti meg.

ményben kapott fizetésből ered. Ilyen az aratórés, a napszám, állattartás, konvenciók föld, stb.;

5. a gazdaságban állandóan alkalmazott tisztéknek és egyéb gazdasági alkalmazottaknak az a járandósága, amely az alkalmazottak kereseti adója alá esik. Mezőgazdasági munkások e kategóriába nem sorozhatók.

Külön felhívjuk itt az olvasók figyelmét arra, hogy az 5. pontban felsorolt gazdasági alkalmazottak kivételével a rendelet *mezőgazdasági jövedelmeknek csak az olyan egyének jövedelmét tekintti, akiknek maguknak is mezőgazdasági ingatlanuk, vagy házas beltelkük van s így a mezőgazdasági ingatlanoknak bérletéből származó jövedelem is csak akkor tekinthető, a rendelet értelmében, mezőgazdasági jövedelemnek, ha a bérletnek magának is van mezőgazdasági ingatlana, vagy házas beltelke.* Ez esetben is azonban a bérleti jövedelmek csak az a része, amely 50 katasztrális holdnál, vagy a bérlet tulajdonát képező mezőgazdasági ingatlannál nem nagyobb területű ingatlan használatára után befolyik.

A fenti osztályokban felsorolt jövedelmeket a rendelet végrehajtásában a következőképpen kell számításba venni:

1. a saját kezelésben lévő mezőgazdasági ingatlan kataszteri tiszta jövedelmének négyszeresét, mint pengőösszeget kell azok jövedelméül tekinteni;

2. a haszonbérbeadott mezőgazdasági ingatlanok kataszteri tiszta jövedelmének kétszeresét, mint pengőösszeget kell azok jövedelmének tekinteni;

3. a haszonbérlet és a fentiek szerint számításba vehető mezőgazdasági ingatlan bérletéből származó jövedelemként az általános kereseti adó 1933. évi kivétele során kivett adóalapot kell számításba venni;

4. a gazdaságban állandóan alkalmazott tiszték és más alkalmazottaknak szolgálati viszonyából származó jövedelmét abban az összegben kell számbavenni, amelyben azt az érvényben álló szabályok szerint az alkalmazottak kereseti adójának megállapításánál alapul vették;

5. az alkalmazottak kereseti adója alá nem eső mezőgazdasági munkásoknál (gazdasági cselédek, aratók, napszámok, stb.) a mezőgazdasági munkából származó jövedelmét évi 400 pengővel kell számításba venni.

Hogy valakinek a jövedelme nagyobb részben mezőgazdasági foglalkozásból származó-e vagy sem, ennek elbírálásához meg kell állapítani az egyéb forrásból származó jövedelmeket is. E megállapításnál irányadó bármilyen jövedelem esetén is az 1933. évre megállapított adóalap, mert hiszen minden jövedelem az államkincstár által az adóztatás szem-

pontjából pontosan meg van állapítva.

Jövedelem megosztási kimutatás

A községi előjáróságok akár az adós, akár a hitelező kérelmére kötelesek a gazdaadós jövedelmi viszonyai tekintetében egy jövedelem megosztási kimutatást kiállítani s abba külön a mezőgazdaságból és külön az egyéb forrásból származó jövedelmeket a legpontosabban feltüntetni. Ha a gazdaadós ingatlanai egy község, vagy egy körjegyzőség területén vannak, úgy a községi, vagy a körjegyző állítja ezt ki, azonban, ha több körjegyzőség, vagy jegyzőség területén vannak elosztva az ingatlanai, úgy minden egyes községtől külön jövedelem megosztási kimutatást kell beszerezni s ezeket azután annak a községnek az előjáróságánál kell beszolgáltatni, amely annak a bíróságnak a területén van, ahol az adós ingatlanának védett birtokká nyilvánítását kéri. Ez azután a többi község által készített kimutatások adatait összegezve állítja ki a végleges jövedelem megosztási kimutatást.

Jövedelem megosztási kimutatásra szükség van elsősorban az általános kamatmérséklésnél, másodsorban az ingatlanoknak védett birtokká nyilvánításánál. A kimutatást olyan adós részére, kinek csupán házas beltelke, vagy 10 katasztrális holdnál kisebb ingatlana van, vagy ingatlanainak kataszteri tiszta jövedelme 100 koronát meg nem halad, díjtalanul kell kiállítani s tőle csak a nyomtatványok ára szedhető be. Nagyobb ingatlannál, 50 holdig 20 fillért, 100 holdig 50 fillért, 100 holdon felül pedig egy pengőt köteles a gazdaadós a jövedelem megosztási kimutatás elkészítéséért a községi előjáróságnak megfizetni.

Ha a gazdaadós csak mezőgazdasági jövedelme van, vagy ha összes adóalapja ingatlanainak kataszteri tiszta jövedelmét sem éri el, úgy csak a védett birtokká nyilvánításához kell jövedelem megosztási kimutatásra szert tennie, egyébként községi bizonyítvánnyal igazolhatja, hogy a rendeletben foglalt feltételeknek megfelel.

Kérvény védett birtokhoz való nyilvánításhoz

A 38.500/1933. igazságügyminiszteri rendelet értelmében a gazdaadós ingatlanainak védett birtokká nyilvánítását a járásbírósághoz, mint telexkönyvi hatóságához benyújtott kérvénnyel kérheti. A kérvényt alá kell írni, vagy kézjeggyel kell ellátni és az aláírást, vagy kézjegyet két tanúnak, vagy a községi előjáróságnak kell hitelesíteni. A kérvényben fel kell tüntetni a gazdaadós valamennyi mező-, erdő- és kertgazdasági ingatlanát és az olyan házas beltelkét, amelyet nagyjórészt ő maga és

hozzátartozói használnak, vagy azt, hogy csupán házas beltelke van. Fel kell tüntetni továbbá az ingatlanok kataszteri tiszta jövedelmét, illetve házas beltelkek esetén ennek házádalapját, mellékelni kell a jövedelem megosztási kimutatást, amivel igazolja, hogy jövedelmének nagyjórésze a fent említett ingatlanokból, vagy mezőgazdasági munkajövedelemből ered. Külön kimutatást kell a kérvényhez csatolni az ingatlanokra bekebelezett tartozások fennálló tőkeösszegéről, kiemelve azt is, hogy egyes tartozások mely ingatlanokat terhelnek. Ez utóbbi kimutatást is alá kell írni, épúgy, mint a kérvényt, mert a tartozások fennállása és összege tekintetében súlyos büntető és anyagi felelősség is terheli a gazdaadóst. Ugyanis amennyiben valótlan adatokat ez a kimutatásba, emiatt pénz- és elzárásbüntetéssel sújtják.

Külön felhívjuk az olvasók figyelmét, hogy csak a bekebelezett tartozások jönnek itt számításba, azok tehát, amelyek az ingatlanokra bekebelezve nincsenek, a kimutatásban nem sorolhatók fel. Tőkeösszeg alatt nem csak az eredetileg bekebelezett tőkeösszeg, illetőleg ennek fennálló része, hanem a lejárt kamatoknak az alapszerint tőkésítendő összege is értendő, ami a tőkével egy elbírálás alá esik.

A kérvényt bármelyik járásbíróság, mint telexkönyvi hatósághoz benyújthatja a gazdaadós, amelynek területén ingatlana fekszik, de ha ingatlanai több bíróság területén fekszenek, úgy annyi példányban kell benyújtania, ahány bíróság területe között az ingatlanok megosztanak. Célszerű ez esetben minden bírósághoz külön beadni a kérvényt, hogy annak a telexkönyvben nyoma legyen s így a végrehajtási korlátozás tekintetében a gazdaadós jogaival minden bíróság előtt már a beadástól kezdődően élni tudjon, ez esetben azonban a kérvényben meg kell említeni azt, hogy mely járásbíróságtól kívánja, hogy majd ingatlanait együttesen védett birtokká nyilvánítsa.

Az együttesre nagy súlyt helyez a rendelet, mikor kimondja, hogy ha egy gazdaadós több ingatlana van, úgy ezek csakis együttesen nyilváníthatók védett birtokká, egy ingatlan kiragadva védett birtokká nyilvánítani nem lehet.

Ha a kérvényben hiányok, vagy hibák fordulnak elő, ezek pótlása, illetve kiigazítása és a gazdaadós felvilágosítása végett a telexkönyvi hatóság az érdekelteknek meghallgatást rendel el, a gazdaadóst megidézi és a kérelme felől a meghallgatás eredményéhez képest határoz.

A bíróság a kérelem felől végzésel határoz, amely kézbesítendő az összes érdekelteknek s a bíróság hirdetőtábláján kifüggesztendő. A végzés ellen az összes érdekeltek, azon-

kívül az államkincstár és mindazok felfolyamodással élhetnek, akik kimutatják, hogy a végzés érdekeiket sérti. A felfolyamodás határideje 8 nap azokra nézve, akiknek a végzést kikézbcsítették, a többiek a kifüggesztéstől számított 15 nap alatt élhetnek felfolyamodással.

A 2500/1933. pénzügyminiszteri rendelet intézkedik az alaprendeletben érintett kamathozzájárulás megállapításának módozatai tekintetében is. A kamathozzájárulást az alap terhére a Pénzügyintézeti Központ, vagy pedig ha a hitelintézet az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, az Országos Központi Hitelszövetkezet állapítja meg. Ezek részére viszont a pénzügyminiszter. Ha az adós az alaprendelet 1. §-ában foglalt általános kamatkedvezményt igénybe kívánja venni, a hitelező hitelintézetnél jövedelem megoszlási kimutatással kell igazolnia jogosultságának feltételeit, aminek alapján a hitelintézet dönt, hogy a kamatkedvezményt megadja-e vagy sem. Vita esetén a bíróság határoz, aminek döntése ugy a gazdaadósra, mint a hitelintézetre, sőt a Pénzügyintézeti Központra és az OKH-ra nézve is döntő. Az adós az alaprendeletben meghatározott 5½ százalékos, illetve védett birtok esetén 4 százalékos kamatfizetési kötelezettségének teljesen és véglegesen eleget tett, bármilyen kamat is volt eredetileg kikötve. Mégis, ha a hitelintézet az adós kamatkorlátozási jogát elismeri ugyan, de a Pénzügyintézeti Központ, vagy az OKH utóbb a hitelintézet részére a kamathozzájárulást megtagadja, ugy a hitelintézetnek az eredetileg megállapított kamathoz való joga feléled, azt az adóssal szemben bírói uton is érvényesítheti, azonban, ha a bíróság ennek kapcsán kimondja, hogy az adós a rendelet 1. §-ának hatálya alá tartozik, ugy az adós mégis a csökkentett kamatot tartozik fizetni s a hitelintézettől sem tagadható meg továbbra a kamathozzájárulás.

Az alaprendelet megállapítja, hogy mindazok az okiratok, amelyek a rendeletben biztosított kedvezmények eléréséhez szükségesek, illetékmentesek. Ez alól kivétel a 2550/1933. pénzügyminiszteri rendelet értelmében a védett birtokká nyilvánítás iránt a kir. járásbíróshoz, mint telekkönyvi hatósághoz benyújtott beadvány. Ez a beadvány ugyanis csak akkor illetékmentes, ha az ingatlan csupán házassági birtokok, vagy ha az ingatlan 10 katasztrális holdnál nem nagyobb, illetve ha nagyobb ugyan, de katasztrális tiszta jövedelmének összege száz koronát meg nem halad. Egyébként, ha az ingatlan 100 katasztrális holdat meg nem halad 50 fillér, ennél nagyobb ingatlan esetén pedig 2 pengő törvénykezési illeték alá esik a beadvány, a melléletek pedig ugyancsak a két esetben

ívenként 10, illetve 40 fillér, ugyan-csak törvénykezési illeték alá esnek. Az illetéket mindig törvénykezési bélyegjegyekben kell leróni.

Még e helyütt kell foglalkoznunk egy pótrrendelettel, az eredeti gazdaltartozások rendezését tárgyaló rendelet kiegészítő részével, amely mindössze annyi változtatást tesz, hogy kimondja, hogy mindazon esetekben, midőn a terhelés mértéke, vagy a fizetés nagysága és a tőketörlesztés-jutalom aránya az ingatlan katasztrális tiszta jövedelmével van feltételezve, ugy a védett birtokhoz tartozó házassági birtokok kat. tiszta jövedelmének a házádóalap 30 százaléka tekintendő.

Ravasz László püspök nagyszerű szavai...

A reformáció magyarországi emlékünnepén, a protestáns egyházak legkiválóbbjai jelenlétében, élükön vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Urral, az ünnepi beszédet Ravasz László református püspök tartotta. A beszéd hatása szinte leirhatatlan volt. Minden mondata gyújtott és meggyőzött, s a beszéd befejezését szünni nem akaró taps kísérte. Sajnáljuk, hogy lapunk szűk terjedelménél fogva a lángszavú püspöknek csak néhány mondatát közölhetjük. Beszédje gondolatmenetében Ravasz László a protestánsokat a katolikus ösökhálás gyermekeinek vallja. Majd a következőket mondja: „Szent István, Szent László, Boldog Margit éppen ugy a mienk, mint bárki másé a földön.“ És hogy: „Aki egy nemzet hőseit felekezetei szerint kontingentálja, a világon a legnagyobb destruktívot végzi.“ Továbbá: „A mienk Esterházy nádor, Zrinyi Miklós és Pázmány Péter, — ki az közülünk, aki kevésbé szereti az édesanyját, ha az véletlenül katolikus volt?“ Ezek a mondatok a Himnusz és a Szózat sorainak erejével hatnak s az igazi magyar békeesség megalapozói. Üdvözljük értük az ékesszavú és forró érzésű püspököt. Azt a békét hirdette és tette nyilvánvalóvá, amelynek mi is minden elgondolásban töretlen és buzgó harcossai vagyunk: a megbontathatatlan magyar egységet szívből, lélekben, akaratban és egymás megbecsülésében...

Tyler ur ismét mondja...

A Nemzetek Szövetsége pénzügyi bizottságának magyarországi megbízottja, R. Tyler, november 6-án tette közzé az 1933-as év harmadik negyedévi jelentését az ország pénzügyi helyzetéről. A jelentés kevés újat tartalmaz. Megállapítja, hogy az államháztartás deficitjének rendbehozására további erőfeszítésekre van szükség és hogy az önkormányzatok még mindig sokat költenek. R. Tyler szerint folytatni, sőt szigorítani kell a közérdekeltségek működésébe való beavatko-

Prohászka Ottokár szobra.

Felsőéri Fülöp Elemér szobrászművész alkotása. A budapesti Károlyi-kertben fogják felállítani.

zást. A pénzügyi megbízott egyébként elismeréssel állapítja meg az állami kiadások csökkentését. Mindezt helyeslően vesszük tudomásul mi is, de felfigyelünk, amikor R. Tyler jelentésében a következőket olvassuk: „A gazdákat erősen sújtja terméaik árcsökkenése, a társadalom más rétegei azonban kevesebbet szenvednek, sőt az ipar egyes ágai jobb helyzetben vannak, mint a krízis előtt, amit szervezetségüknek (A kartelek! Szerk.), a magas vámvédelemnek és a külföldi fizetések hiányának köszönhetnek.“ Mindezeket mi sokszor mondtuk, most Tyler hangoztatja. Vajjon lesz-e eredménye a további erőfeszítések során?

150 embert ítéltek el emberévesért Oroszországban

Megdöböntő jelentések érkeznek a kommunista Oroszországból. A jelentések adatokkal bizonyítják, hogy az éhínség, amelyről már több ízben jelentettek rettenetes adatokat, borzalmas arányokban terjed. Az éhínség most már nemcsak Ukrajnára, hanem a Volga és az Ural vidékére és Szibéria egy részére is kiterjed. A legsúlyosabb a helyzet Észak-Kaukázusban. Az éhínség olyan méreteket ölt, hogy a lakosság sok városban emberévesre vetemedik. Egyedül Kiebben százötven embert ítéltek el emberhushagyatás miatt.

A m. kir. földmivvelésügyi minisztérium
29.122/1933. számú engedélye alapján

**fajtisza szőlőajtványok és szőlő-
vesszők olcsón beszerezhetők:**

Kerékgyártó János telepén, Abasár-
ujtelep, 615. sz. (Heves megye.)

BELPOLITIKA

Leszállítják az adóhátralékok kése delmi kamatait

Hóman Bálint kultuszminiszter az elmúlt héten Székesfehérvárott, választói körében tartózkodott. A miniszter beszédében kijelentette, hogy a kormány munkájának nagy kihatású eredménye a *gazdarendelet*, amelytől még az elfogult kritikusok sem tagadhatják meg, hogy *rendkívül nagyfontosságú lépést jelent a gazdatársadalom megmentése és esélyképességének fokozása terén*. Hasonló intézkedésekről tanácskozott a minisztertanács legutóbb az *iparos- és kereskedőosztály érdekeinek megvédése és adóhátralékok kése delmi kamatainak leszállítása kérdésében is*. A pénzügyminiszter ez utóbbi kérdésben már dolgozik a rendelettervezeten.

Mayer Károly földmivvelésügyi államtitkár kitüntetése

Horthy Miklós Kormányzó Ur Mayer Károly dr. földmivvelésügyi államtitkárnak a *II. fizetési osztály jelleget* adományozta, mellyel a *nagyméltóságú* cím és a *kegyelmes ur* megszólítás jár. Ez a magas kitüntetés osztatlan örömet kelt mindazokban a körökben, amelyekre Mayer Károly államtitkár sokoldalú működése kiterjed. Mayer Károly dr.-t 1926-ban nevezték ki földmivvelésügyi államtitkárrá. Mióta a politikai államtitkári állásokat megszüntették, egyedül vezeti a földmivvelésügyi minisztérium adminisztrációját. Sok különleges megbízatás is jutott osztályrészeül; a *svájci és német kormányokkal ő kötötte meg a közelmúltban a gabonaértékesítés szempontjából döntő jellegű kereskedelempolitikai megállapodásokat* s több ízben képviselte a magyar kormányt a nemzetközi agrárkonferenciákon és a genfi nemzetközi Munkahivatal kögyülésein. Jelentős szerepe volt az utóbi idők minden fontosabb agrárpolitikai törvényének és rendeletének megalkotásában. Államtitkári működését erősen kifejtett szociális szellem, teljes megértés és meleg szív jellemzi a kismemberek érdekeivel szemben.

Magyar-török test- vériség...

Ankarában, a török nemzetgyűlés november hó 2-án tartott megnyitását mondott beszédében Musztafa Kemál pasa, a köztársaság elnöke Magyarországról a következőket mondta:

— Nagy örömmel és nagy szívéllyességgel fogadtuk Magyarországnak miniszterelnökét és külügyminiszterének megtisztelő látogatását. A két ország között kötött semlegességi és döntőbírósi szerződést meghosszabbítottuk. A két nép között fennálló testvéri érzelmek e szerencsés alkalomból lelkes megnyilatkozásokban jutottak kifejezésre.

Musztafa Kemál pasa Horthy Miklós Kormányzó Urnak arra a táviratára, amelyben őt a török köztársaság fennállásának tizéves évfordulója alkalmából üdvözölte, az alábbi sürgönyválaszt küldte:

„Főméltóságod szeretetreméltó sürgönye mélyen meghatott. Fogadja érte legőszintébb köszönetemet és testvéri üdvözetemet. Meg vagyok győződve, hogy a két ország közt fennálló szoros baráti kapcsolatok a jövőben mindjobban meg fognak erősödni. Engedje meg Főméltóságod, hogy úgy személyes boldogságára, mint a nemes testvérem-nemet felvirágzására irányuló jókívánásaimat tolmácsoljam.“

VILÁGKRÓNIKA

Hitler német kancellár és Neurath báró külügyminiszter legutóbbi beszédeikben újból békejobbot nyújtottak a hatalmaknak azzal a feltétellel, hogy felhagynak a legváltozó államok állandó megaláztatásával és őszinte hitvallást tesznek az együttműködés mellett.

Amerikából érkező jelentések szerint a farmersztrájk egyre komolyabb veszedelemmel fenyeget és már valószínű polgárháborúhoz hasonlít. A sztrájkoló gazdák a tehervonatokból szabadon bocsátják a vásárra szállítandó marhákat, kiöntik a tejszállítmányokat, több vagon vaját a folyóba dobtak és merényleteket követtek el a hidak ellen. A sztrájkolók csak abban az esetben hajlandók felvenni a munkát, ha a kormány áttér az inflációra. Azt remélik ugyanis, hogy infláció (pénzszaporítás) esetén a mezőgazdasági termékek ára emelkedni fog.

Ankarában, október hó 30-án, a török köztársaság kikiáltásának tizedik évfordulója alkalmával, fényes ünnepségeket rendeztek. Az ünnepségeken Bethlen Pál gróf felsőházi tag vezetésével huszonöttagu magyar küldöttség is résztvett.

Ruszesukban október hó 30-án zajlott le Boris bolgár és Károly román

király találkozója. A két uralkodó kölcsönösen kifejezésre juttatta azt az óhaját, hogy a két ország között függőben lévő ügyeket mielőbb rendezzék és a szívélyes barátság szellemében működjenek közre a béke megszilárdításán.

Sir Robert Gower és William McKeag angol képviselők legutóbbi cikkeikben ismét a trianoni békeszerződés tarthatatlanságára hívták fel az angol közvélemény figyelmét és megállapították, hogy a békeszerződések óta elégedetlenség és bosszuszomj parázslék a hamu alatt.

A román kormány a színmagyar Csikszeredán megszüntette az egyetlen magyarnyelvű odvát, azzal az indoklással, hogy nem akadt magyar pályázó az odvónői állásra. Mondanunk sem kell, hogy a kormány ezzel a rosszul megválasztott ürüggyel csupán újabb erőszakosságát próbálja leplezni.

Az olcsó szövetafakció sikere

Az olcsó népruházati akcióra vonatkozólag jelenthetjük, hogy a szövetek gyártás alatt vannak és a bekecs-szöveteket november 15-ig, a többi szövetet pedig november 21-ig leszállítják. Bekecs-szövetből már eddig is 15.000 métert, nadrágszövetből (Strux) 25.000 métert, az inganyagból pedig nyersárut 400.000 métert, fehérítettből 200.000 métert és festettből 25.000 métert rendeltek, de napról-napra érkeznek be újabb rendelések, úgy hogy az akció sikere biztosítva van. A rendelkezések határideje nincs lezárva és kívánatos, hogy azok mielőbb folytatódjanak, mert ezáltal biztosítható lesz a szövetek további folyamatos gyártása.

A 4 pengő 83 filléres sötétszürke és barna bekecs-szöveten, a 2 pengő 9 filléres nadrágszöveten (strux) és a háromféle ingpamut-szöveten (nyersen 49 fillér, fehérítve 63 fillér és két vagy fekete színre festve 69 fillér áron) felül újabb férfi felsőruhának való *kék és fekete posztó* is kerül forgalomba 6 pengő 35 filléres fogyasztói áron. Gondoskodás történt, hogy minden községben a községi előljáráson meg lehessen kapni a szükséges felvilágosításokat és mintákat és lehetőleg minden községben legyen olyan kereskedő vagy Hangya-fiók, amelyik az akcióban résztvesz. Az árak lényegesen alacsonyabbak a szokásos kiskereskedelmi áraknál és a jó minőség ellenőrző a kereskedelemügyi minisztérium (Budapest, II., Lánchíd-u. 1., I. emelet 1.), amelyhez az esetleges panaszok közvetlenül is intézhetők.

Mutasd meg
szomszédodnak is
a VASÁRNAP-ot!

Megkezdték a trafikengedélyek revízióját

Az új engedélyeket hadirokkantak kapják

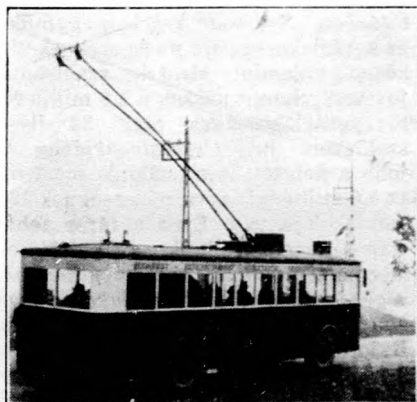
A Budapesti Közlöny (hivatalos lap) november hó 3-iki számában jelent meg a pénzügyminiszternek a hadigondozottak ellátásáról szóló törvény értelmében a *dohánytözsde-engedélyek revíziója* tárgyában kiadott rendelete. A rendelet alapelvei a következők:

A kizárólagos dohányárusítási engedélyeket — amennyiben kedvezményben részesíthetők és egyébként is alkalmas hadigondozott jelentkező van — üresedés vagy új jogosítvány kiadása esetében *legalább 50 százalékban ily hadigondozottaknak kell adományozni.* A pénzügyigazgatóságok utasítást kaptak arra, hogy a már meglévő trafikengedélyeket *haladéktalanul vizsgálják felül* és azoktól, akiknek a társadalmi helyzetükhöz mért megélhetése a saját maguk és háztartásuk nyugdíjával (beleszámítva a lakáspénz és egyéb címen élvezett járandóságokat), kegydíjával vagy az engedély tiszta bevételén felül élvezett bárminő egyéb keresetével vagy jövedelmével biztosítva van — *kártérítésre vagy térítésre való igény nélkül* — a lakbérleti szabályzatban megállapított felmondási határidők lehető figyelembevételével háromhavi felmondás útján vonják el.

A társadalmi helyzetükhöz mért megélhetést biztosítottak kell venni mindama engedélyeseknél, akiknek nyugdíja, stb. és bárminő egyéb keresete vagy jövedelme *összesen a havi 300 pengőt meghaladja.* Hadigondozott dohányárusoknál ennek az összegnek kiszámításánál havi 120 pengőig a hadigondozási pénzellátást (járadékok és nevelési pótlékok) számításán kívül kell hagyni. Bármely engedélyesnél továbbá a havi teljes jövedelemből fejenként 30 pengőt figyelmen kívül kell hagyni mindama családtagok után, akik után az engedélyes vagy házastársa családi pótlékot élvezne, ha a jövedelme állami vagy ezzel egyenlő elbírálás alá eső ellátásból származnék. Az elvonást kimondó elsőfoku pénzügyigazgatósági végzés ellen beadott felebbezések fölött a *pénzügyminiszter dönt végérvényesen.* A felülvizsgálat folytán megüresedő kizárólagos *dohányárusítási engedélyeket az illetékes pénzügyigazgatóságok által hirdendő pályázat alapján a pénzügyminiszter tulnyomórészt hadigondozottaknak fogja adományozni.* A hadigondozottaknak juttatandó kizárólagos engedélyek betöltése tekintetében a pénzügyminiszter a *honvédelmi miniszter előzetes meghallgatása után dönt.*

Népies kincsek összegyűjtésére lelkes munka indul meg a bajai járásban

Zsigmond Gyula dr., a bajai járás lelkes főszolgabírája, november hó 4-re Nagybaracska községbe járási értekezletet hívott egybe, hogy a járás idegenforgalmának megteremtéséhez

Az új budapesti „trolleybus”.

Jármű, melyet sin nélküli villamosnak lehetne nevezni, mert villamosáram hajtja. Egyébként hasonlít az autóbushoz.

szükséges előmunkálatokat megbeszéljék. Az értekezleten résztvettek az elnöklő főszolgabírókn kívül Madarász Lajos dr., Baja város tb. tanácsnoka, Scharpf Elek vármegyei gazdasági főfelügyelő, vitéz Epreš Lipót vármegyei népművelési titkár, Franczl György járási rendőrfelügyelő, Simák Lajos mérnök; a járás 12 községének főjegyzői, bírói, plébánosi, orvosi, tanítói és kántori kara; a vendéglátó község részéről Nagy Gábor dr. főjegyző és Lengyel József róm. kat. plébános, végül a Faluszövetség képviselőiben: Mayer Emil, a VASÁRNAP szerkesztője.

Az értekezletet a római katolikus elemi iskola egyik termében délelőtt 10 órakor nyitotta meg Zsigmond Gyula dr. főszolgabíró. Az ötven főnyi hallgatóság elmondotta a Magyar Hiszekegy-et, majd Zsigmond Gyula dr. üdvözölve az egybegyűlteket, utalt arra, hogy a megbeszélést Madarász tanácsnok kérésére hívta össze. Meg kell ugyanis állapítani, vajjon kínálkozik-e mód és lehetőség a járás rejtett,

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves

Reményi Mihály

hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

népies kincseinek felkutatására, hogy ezek a kincsek előbb saját gyönyörűségünkre, később pedig idegenforgalmi célokra szolgáljanak.

Ezután Madarász Lajos dr. tartotta meg érdekes, nagy figyelemmel kísért előadását. Előljáróban hivatkozott arra, hogy a külföld felfedezett bennünket, divatba jöttünk. Ez az érdeklődés azt eredményezte, hogy megmozdult az ország; idegenforgalmat akar teremteni mindenki, hogy minél többen élvezhessék az idegenek hozzájárulásának erkölcsi és anyagi hasznát. Ebből a vetélkedésből nem maradhat ki Bácsbodrog vármegye lelkes, megértő vezetősége és derék népe sem. Természetesen eleinte csupán próbálkozásokra, kutatásra, kísérletezésre szorítkozhatik a munka. Például dalárdák és fuvós zenekarok hangversenyére, népviseletek bemutatására, táncok, népszokások összegyűjtésére. Rendkívül nagy melegséggel emlékezett meg a Faluszövetség és Szekszárd város októberi nagyszabású kiállításáról és felejthetetlenül szép Sárközi Bokréta előadásáról, melyet követendő példaképpül állított fel. Véleménye szerint a külföldi idegenforgalom megteremtése előtt a *belső, hazai vándorforgalomra* kell vetni a súlyt és valóban értékes látóivalokkal kell a hazai közönséget a megyébe és székhelyére terelni. Az idegenforgalom hasznából a vidéknek is részesednie kell. Ne történjék meg a jövőben, hogy az *elmúlt ezredendő 27 millió pengős idegenforgalmi jövedelméből 25 milliót Budapest kapott, a vidéknek pedig csak 2 millió jutott.* Végül a községek vezetőihez azt a kérést intézte, támogatásuk és nagyszabású célkitűzés megvalósítását.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után Zsigmond Gyula dr. főszolgabíró határozatlanul kimondotta, hogy *haladéktalanul megindítják az előkészítő munkát és a községek új tagokkal is kiegészített népművelési bizottságai a legrövidebb idő alatt jelentést és javaslatot tesznek a járás vezetőjének.*

Ezután Mayer Emil fejezte ki a Faluszövetség elismerését a felvetett gondlattal szemben és a terv megvalósítása érdekében felajánlotta a Szövetség teljes támogatását. Majd

részletes tájékoztatást nyújtott a *községek második kongresszusáról, melyet közgyűlésével egyetemben december hó 16-án és 17-én Budapesten rendez a*

Faluszövetség, a városháza nagytermében.

Az értekezlet Zsigmond Gyula dr. főszolgabíró zárószavaival ért véget.

Ellopott japán gyermekből: bukovinai plébános

A bukovinai Erdős-Kárpátok alján fekszik *Viznitz* nevezetű kis lengyel falucska. Ennek plébánosa egy kicsiny, sárgaarca, mandulaszemű, élénk pap, akiről már messziről észreveheti az ember, hogy *japán*. *Kaing-Pa*-nak hívják és kalandos élet után került plébánosnak a kis lengyel faluba. Története a következő:

1905-ben, amikor az orosz-japán háború folyt, *Kaing-Pa* japán édesapja *Mukden* közelében volt földmivelő. Itt vonultak fel az orosz csapatok és itt vívták a híres mukdeni csatát. *Kaing-Pa* édesapjához egy orosz tisztet szállásoltak be, akihez odaköltözött három hónap múlva a felesége is. Körülbelül egy évig laktak náluk és ezalatt nagyon megszerették a kis *Kaing-Pa*-t, aki háromesztendős csöppnyi japán fiucska volt. Az orosz tisztet hirtelen visszahelyezték Oroszországba és amikor feleségével együtt elutazott, *egyszerűen ellopták magukkal a kicsiny gyermeket*. *Mohilevben* állomásozott az orosz tiszt és három esztendőn keresztül itt nevelte a gyermektelen orosz házaspár a japán gyermeket,

mintha a maguké lett volna. Azután ismét Szibériába helyezték át a tiszte, ahová már nem akarta magával vinni a kisfiút és ezért átadta nevelésre fivérének, aki a mai Lengyelország területén, *Kamenetzben* volt mérnök.

Ennek a mérnöknek a házában többször megfordult *Ghika* román herceg, akinek felesége lengyel asszony volt. Ez megkedvelte az okos japán kisfiút és neveletéséről gondoskodott. Tízéves korában megkereszteltette és egy katolikus nevelőintézetbe adta *Krakkóba*, ahol a középiskolai tanulmányok mellett megtanult németül, angolul és franciául. Felébredt benne a papi hivatás, belépett a krakkói szemináriumba és pappá szentelték. A fiatal pap elutazott *Mukden* környékére, ahol szüleit akarta megkeresni. Sajnos azonban még hírét sem találta sem családjának, sem pedig az atyai háznak. Miután őt 1905-ben az orosz tiszt elhozta onnét, a mukdeni csata épp az ő szülei területén folyt le és *annak véres borzalmaiban nemcsak családi háza törlődött el a föld színéről, hanem hozzátartozói is elvesztek.*

ben a fát már a vasuti állomásra le szállították, a vételár 50 százalékaig emelendő. Az előleg után 2.5 százalékkal magasabb kamatot lehet felszámítani, mint a Magyar Nemzeti Bank kamatlába, a vállalat azonban ezért váltót nem kérhet. Az ajánlattevők kötelesek a megvásárolt tűzifakészletet átvenni és csak iparigazolvánnyal rendelkező fakeskedők útján hozhatják a tűzifát forgalomba. A vételár és az eladási ár közötti különbözetet vagy a részvénytársaság bruttó hasznát a kormány állapítja meg s ez Budapesten vagononként 15 pengőnél több nem lehet.

— Minthogy a tűzifa egyenletes elosztása teszi csak a termelést és a kereskedelmet gazdaságossá, a tűzifapiac megfelelő szabályozása érdekében a tűzifa szállítást szállítási igazolványhoz köti a kormány, amint hogy eddig is ehhez volt kötve annak szállítása a fuvarkezdvezmény miatt.

— A kormányt ennek az intézkedésnek a megtételénél az a cél vezette, hogy akkor, amidőn külkereskedelmi szerződéseinkre és a belföldi fa árának védelmére való tekintettel nem választhat más módot, mint azt, hogy egy kézbe adja a külföldi tűzifa behozatalát, ezzel a magyar erdőbirtokosok érdekeit igyekezék biztosítani, másrészt pedig, hogy ezt a megbízatást ne egy monopolizált cég kapja, hanem az erdőbirtokosokból és tűzifanagykereskedőkből alakult részvénytársaság, amely legmesszebbmenő állami ellenőrzés alatt működik.

Ezzel az intézkedéssel elérhető, hogy a tűzifa kicsinybeni árának drágítása nélkül a termelők ab Budapest körülbelül 10 százalékkal magasabb árat kaphassanak a mainál.

Hogy szervezi meg a kormány a belföldi tűzifapiacot?

**A fatermelő vagononként 60 pengő előleget kap
A vállalat bruttó haszna vagononként 15 pengő**

A földmívelési kormány az erdőbirtokosok és fakeskedők sürgetése folytán már hosszabb idő óta foglalkozik a belföldi tűzifapiac célszerű megszervezésének kérdésével. Ebben az ügyben a minisztertanács november hó 4-én megtörtént a döntés. A döntés lényegéről *Kállay* Miklós földmívelésügyi miniszter a következő nyilatkozatot tette:

— A magyar erdőgazdaságnak régi kívánsága az, hogy azt a szövet, amely jogot kap külföldi tűzifa behozatalára, arra kötelezzék, hogy a magyar fatermelést megfelelő olcsó hitellel támogassa. Ennek az a célja, hogy ily módon egyrészt megkönnyítsék a fakitermelést az erdőbirtokosoknak, másrészt módjukban legyen kívánni, amíg a tűzifa a megfelelő szárazsági fokot eléri, azaz piacképes lesz, nehogy a kitermelést fát idő előtt potomon áron kelljen elvesztesgetni, vagy még lábon eladni. Az erdőbirtokosoknak ezzel kapcsolatban az az óhajuk is volt,

hogy a belföldi tűzifa árát hozzák a termelési költségekkel arányba, mert különben kénytelenek lesz szállítani a munka- és fuvarozási béreket. Ezek a tételek a tűzifa értékének 70—80 százalékát jelentik.

— Három ajánlat érkezett be, melyeket kiadtam az Országos Fagazdasági Tanácsnak azzal, hogy az részletesen tárgyalja le ezt a kérdést az ajánlattevőkkel és tegyen az ajánlatokról javaslatot. A tanács letárgyalta a kérdést.

— Az ajánlattevőknek, amennyiben a külföldi tűzifa behozatali jogát megkapják, az alábbi feltételeket szabták: Kötelesek a megbízás tartama alatt a magyar erdőbirtokosok, illetve fatermelők által nekik minden évben felajánlott magyar termelésű tűzifakészleteket, bizottságilag megállapított árak mellett megvásárolni s a megvett tűzifára vagononként 60 pengő előleget folyósítani. Ez az előleg, amennyi-

150 ezer földmivelőre csak 1 mezőgazdasági iskola jut

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület emlékiratot tett közzé, melyben a kiszagdaképző oktatás állásáról fest megdöbbentő adatokat. Kiderül ebből, hogy kiszagdánk héttizedrésze nem részesült szakiskolai oktatásban. Svájcban kereken egymillió az agrárlakosság száma és ezeknek 208 közép-, valamint alsófoku szakiskolájuk van, viszont nálunk a 4.8 millió főnyi agrárlakosságra csak 32 ilyen szakiskola jut. Csehszlovákiában is jobb a helyzet, mint nálunk, mert ott az 5.6 milliónyi agrárnépességnek 191 szakiskolája van. Ezen a téren tehát alaposan elmaradunk a külföldtől, mert amíg nálunk százötvenezer mezőgazdasággal foglalkozó lakosra csak egy gazdasági szakiskola jut, addig Bajorországban 3.9, Csehszlovákiában 5.1, Szászországban 10.7 és Svájcban 31.2! Az OMGE emlékirata az adatok felsorakoztatása után részletes javaslatot tartalmaz a gazdasági szakiskolák és a tanárok számának aránylag kevés költséggel való szaporítására.

164 oldalas VASÁRNAP NAPTÁR előfizetőink karácsonyi ajándéka

Jelentjük olvasóinknak, hogy a VASÁRNAP 1934. évre szóló ajándéknaptárának előállítás munkálatai folyamatban vannak. A naptárak december hó közepére elkészülnek és — amint remélni merjük — örömteljes meglepetéssel fognak szolgálni előfizetőink hűségés táborának.

Talán szabad dicsékvés nélkül reámutatnunk arra, hogy ezen a téren is szakítottunk az elmúlt évek rendszerével és vezérlőgondolatunkhoz hiven nemcsak a fokozatos fejlesztett, hétről-hétre féltő gonddal megcsinált lappal, hanem az eddigieknél nagyobb terjedelmű és tartalmára nézve tökéletesebb karácsonyi ajándéknaptárral is szeretnénk jobban kielégíteni olvasóink igényeit. A VASÁRNAP NAPTÁR tizennegyedik évfolyama ehhez képest többet, sokoldalúbb és érdekesebb anyagot nyújt, mint az előző évfolyamok.

Az alább következő vázlatos felsorolás izelítőt ad a hasznosított és tanulságos írások, valamint a szórakoztatásra szánt, lelki gyönyörűséget teremtő olvasmányok gazdagságából.

A VASÁRNAP NAPTÁR terjedelme 164 oldal; magában véve is vaskos könyv. Izléses, új fedőlap borítja; pirosra jöminőségű; nyomása szép, tiszta és jól olvasható.

A naptárrészen, a feljegyzések céljaira szolgáló oldalakon, a névnapok betűsoros jegyzékén, a táblázatokon (postai díjszabás, okirat illetékek összehasonlító mértékrendszerek, vadászati és halászati tilalmi idők, stb.) és a kitűnően olvasható, teljes, javított országos vásárok jegyzékén kívül

a szórakoztató olvasmányok

között helyet foglal MÉZES JÁNOS, MÓRICZ PÁL, NYÁRY ANDOR, NYIRÓ JÓZSEF és VÉCSEY LEÓ egy-egy elragadóan szép elbeszélése; NYÁRY ANDOR: „A CSODATEHÉN” című páratlanul mulatságos, műkedvelő előadásra kitűnően megfelelő egyfelvonásos szindarabja és a VASÁRNAP jeles falusi költségárdájának szavalásra alkalmas, válogatott versgyűjteménye.

Az érdekes és tanulságos cikkek

gazdag sorából kiemeljük a következőket:

Az angol királynő magyar ősei
A régi jó magyar huszárokról
Hogyan készül az időjóstól?
A gramofon és hangosfilm
Aki körül megfélemezik a színházjárázó közönség
A fekete muzeum
Az állatok beszéde

A lóversenyek az állattenyésztés szolgálatában.

A mindennapos mérgek.

Mezőgazdasági szakismereteket

nyújtanak neves szakírók alábbi tanulmányai:

A vitaminok jelentősége az állattenyésztésben

A talaj javításáról

Érdemes-e gyümölcsöt termelni?

Védekezzünk a rovarkártevők ellen

A tojás eltartásáról

Hol érdemes és ajánlatos a húsértés tenyésztése?

Hogyan kell a sertéspestis ellen védekezni?

Mit tegyünk, ha valamelyik állatunk hirtelen megbetegszik?

A legutolsóank felsorolt cikk részletes utbaigazitással szolgál arra nézve, hogy milyen segítségben kell részesítenünk háziállatainkat hirtelen fellépő betegség, vagy baleset alkalmával. A felsorolt tanácsok egyetlen gazda számára sem nélkülözhetők és valóban aranyat érnek!

A „Házi kincstár”

a falusi nőt érdeklő cikkek kivül terjedelmes és rendkívül hasznos tanácsadót közöl a háztartásokban naponta előforduló butor-, üveg-, edény-, fehéremű-, szövet- és selyemruhák tisztításának módjairól.

Mindezekon kívül beszámolót kap az olvasó a Faluszövetség sokirányú működéséről és a nagy érdeklődésre számot tartó német- és olaszországi gazdasági csereakcióról. Külön rész foglalkozik az egészségápolással; a mezőgazdasági szakiskolák ismerteté-

sével és a szövetkezeti mozgalommal. Ha a felsoroltakhoz még hozzáveszünk számos érdekes és tudományos kisebb cikket, jóízű, tréfás históriát, kacagató adomát és sok-sok képet, úgy megközelítőleg vázlatot festettünk arról a változatos anyagról, mely a VASÁRNAP NAPTÁR 164 oldalát megtölti. Hiszünk, hogy ez a naptár egyrészt méltó viszonzása lesz előfizetőink hűségének és ragaszkodásának, másrészt valóban olvasóink okulására és örömeire fog szolgálni.

Ki kapja meg a naptárt?

A VASÁRNAP NAPTÁR-t karácsonyi ajándékkul küldjük meg előfizetőinknek. Kénytelenek vagyunk azonban egy kikötést tenni, amelynek jogosságát bizonyára senki sem fogja kétségbevonni. Ez a kikötés így szól:

Csakis olyan előfizető kapja meg a naptárt, akinek előfizetése legálább felő évi december hó 31-ig rendezve van.

Félreértések elkerülése végett hangsúlyozni kívánjuk, hogy ehhez a feltételhez szigorúan ragaszkodnunk kell, ha a multban enyhébben is kezeltük ezt a kérdést. De bizalommal kérjük, értsék meg hátralekös előfizetőink, hogy a lap árának ötvenszázalékos csökkentése folytán felére zsugorodott bevételeink nem teszik lehetővé, hogy lapot és naptárt ellenszolgáltatás nélkül kapjanak.

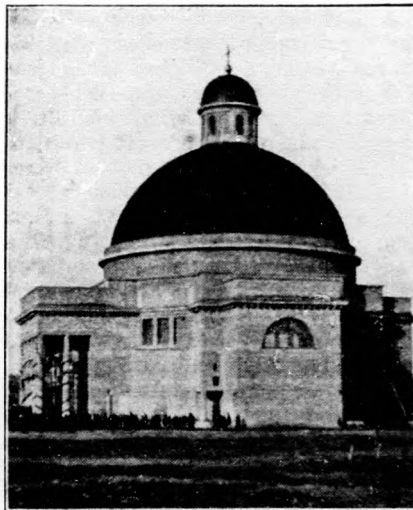
Nem hiszük, hogy — még a mai sulyos időkben is — akadna valaki, aki sokallná lapunk negyedévi 1 pengős előfizetési árát, melyért még egy 164 oldalas kötetet is kap az előfizető!

Több, mint ezer olyan előfizetőt tartunk számon, aki rövidebb és — fájdalom — hosszabb ideje nem rendezte előfizetését. Legtöbbje a két hónappal ezelőtt — szeptember hó közepén — címükre megküldött kéro sorainkat sem méltatta figyelemre.

Nyomatékosan kérjük tehát hátralekös előfizetőinket, keressék meg a módját az elmaradt díjak kiegyenlítésének.

Ha ugyanis legkésőbb december hó 15-ig nem rendezik előfizetésüket, — bármennyire fájjaljuk is — nem leszünk abban a helyzetben, hogy a naptárt címükre megküldjük.

A VASÁRNAP NAPTÁR-t ujonnan belépő előfizetőink is megkapják, már a negyedévi 1 pengős előfizetési díj beküldése ellenében is. Erre a körülményre külön is felhívjuk szives figyelmét mindazoknak a jóbarátainknak, akik előfizetőink táborát lelkes, odaadó és önzetlen támogatásukkal gyarapítani kívánják.

A székesfehérvári Prohászka Ottokár-templom, melyet november hó 5-én szentelt fel Shvoy Lajos megyéspüspök.

Egy öreg „kanadás” magyar emlékezeiből

Az Északamerikai Egyesült Államok *Philadelphía* városában megjelenő *Függetlenség* című magyar ujság egyik szeptemberi számában általános érdeklődésre számot tartó cikket közöl *Gönczy Lajos* öregkanadás tollából. Eszerint a magyarok honfoglalása *Kanadában* az 1886. évi július hó 4-én vette kezdetét, kiindulási helyéről, a pennsylvaniai *Leisenring* és *Wickens* szénbányatelepekről.

Ott fogott le husz családot a honfoglalási vágy: a kanadai kormány ugyanis felhívta a települni szándékozókat, hogy minden családfőnek ad 160 hold földet választása szerint és egyébként is mindenben segítségükre lesz. Megígérte továbbá, hogy az első honfoglalóknak három darab földet ad, vagyis összesen 480 holdat és hogy Torontóból ingyen szállítják őket a West-re.

— Az első települőkkel 1886 május hó közepén *Wickens*ről 12 család indult utnak — írja *Gönczy Lajos* — én pedig június 1-én indultam 13 családdal. Nem indulhattunk együtt, mivel sok elintézni valóm volt; július 4-én azonban már mindannyian együtt voltunk ennek a nagy birodalomnak a kellős-közepén.

— Torontóból *Owen Sound*ba vinnak tettük meg az utat. *Owen Sound*ban hajóra szálltunk, négy

nap és négy éjjel tartó hajózás után *Fort Williamba* érkeztünk. Ott már volt „Immigration” ház, hol mindennel elláttak bennünket és pár napot időztünk. Onnét *Winnipeg*be utaztunk, hol szintén az „Immigration” házban szálltunk meg. Az élelmezésünkről a kormány gondoskodott; a boltosok nyugta ellenében mindent adtak, amire csak szükségünk volt. Utazásunk ideje alatt a kormány kölcsönt eszközölt ki a számunkra. *Stevenson* milliomos 5000 dollár erejéig minden ember részére hitelezett. Mindig kettőnek kellett összeállni és így ketten kaptunk 1000 dollár erejéig vásárlást: 2 ökröt, 2 tehenet, 1 szekeret, 1 ekét, 1 boronát, 2 házépítést és 1 löfegyvert a lőporral együtt, a fenmaradt összeget pedig élelemre fordították. Pénzt semmit sem kaptunk.

— *Winnepi*gi tartózkodásunk alatt megérkezett az összevásárolt holmi; azzal együtt ismét utra keltünk a végállomásra, *Whitewoodra*, hol pár napig időztünk, amíg rendbeszedtük magunkat. Akkor azután befogtuk az ökröket, nekiindultunk a 35 mérföldes távolságnak. Ugy éreztük magunkat, mint a cigánykaraván, je mégis megérkeztünk a kitűzött célpontozhoz. 1886 július 4-én ütöttem sátorkarómat *Kanada*, szűz földjébe, ott, ahol *Isten* teremtése óta nem szántott semmiféle eke.

Hörcsögfogás — százezrével

A balmazujvárosiak jövedelmező mellékfoglalkozása

Ecsedi István dr., a *Déri*-muzeum igazgatója néprajzi szempontból érdekes könyvet írt. Címe „*Népies vadfogás és vadászat a debreceni határban és a Tiszántulton*”. *Ecsedi István* eddig ismeretlen adatokat sorol fel többek között a *hörcsögfogásról*. A könyvnek ezt a részét a szerző engedelmével alább közöljük:

„A *hörcsög* az *Alföld* egyik legkártekonnyabb állatja. Rágcsálásával és gyűjtő szenvedélyével a gabonában nagy károkat tesz. Mivel nagyon vakmerő, az emberrel is szembeáll, azért a legtöbb esetben a kutyára bizzák a pusztitást. A jó komondorok bizony nagy pusztitásokat visznek véghez. Éjszakai küzdelmes harc után 8—10 *hörcsögöt* megölnek és a pitvarajtó előtt sorbarakják, hogy a gazdának kedveskedjenek. Érdekes megfigyelést tettem egy pár esetben a tanyánkon. A megölt *hörcsögök* majdnem kivétel nélkül *himek* voltak. Felhívtam más tanyák embereinek a figyelmét is e jelenségre és hasonló megállapításokat tettem. Ebből azt következtettem, hogy védekező és támadó küzdelemben a *himek* vetik ma-

gukat, míg a nőstények vagy a *lyuk*-ban maradnak a ház és kicsinyek védelmére, vagy elmenekülnek a küzdelem hevében.

A *hörcsögfogást* *cigányok* vállalták egy-egy kárvallott gazdától, akik bizonyos készpénz és élelmi járandóságok fejében fogdoszták össze a *hörcsögök*et. A *cigányok* vízzel kiöntötték és bottal elverték az elázott *hörcsögök*et. A *hörcsögfogás* nagyobbszabásúvá fejlődött *Debrecen* közelében akkor, amikor egy német, *Franke Herman* cég (*Ellersleben*, *Thüringia*) a nagyon szegény és minden munkára vállalkozó *balmazujvárosi* lakosságot megszervezte a *hörcsögfogásra*. A német cég megbízottja *Májer Bálint* *balmazujvárosi* lakos volt és ő szolgáltatta az alábbi adatokat. A *hörcsögfogást* 1926-ban kezdték, a „*hörcsögözés*” március közepétől május elejéig és ősszel október elejétől de-

cemberig tartott. Eszközök: egy 13 × 11 cm nagyságú *deszkaládika*, melynek két vége (8 × 8 cm) nyitott. A *ládika* nyílása végén a *belső deszkalapban* két *lyuk* van, azon két drót nyulik le U alakban és az U közepén felül egy hosszú hegyes szeg áll ki. Ugyan e lap közepén egy nagy *lyuk* van, amelyen egy szeg van keresztül-téve és leerősítve és befelé egy drót lantszerű alakban lóg. Az egészet egy vastag acéldrót rugó közegatja, mely egy kis drót segélyével van beakasztva és így megerősítve. Az így megfeszített fogót végével a *lyukra* helyezik. Egyszerre dolgoznak tíz vagy száz ilyen fogóval és a *hörcsög* akár a *lyukból* jön kifelé, akár a *lyukba* befelé fut, a lantot megérinti, a rugó kipattan és a *hörcsögöt* felrántja a vékony drót a felső deszkáig, amikor a kiálló szeg a tarkóját, vagy a fejét átlukasztja, megöli vagy halálra sebezi. Az állatot kiveszi a vadász, a bórét azonnal lerántja és másik fogót tesz ki a *lyuk* szájára, úgy, hogy naponta nagyon sokat elfog.

Májer adatai szerint a *balmazujvárosi* határban 1926-ban 40.000, 1927-ben 110.000, 1928-ban 25.000, 1929-ben 25.000, 1930-ban 25.000, 1931-ben 28.000 és 1932-ben 40.000 darabot fogtak. Az egész idő alatt 131 ember foglalkozott *hörcsögfogással*, összesen 13.000 tőrrel dolgoztak és 290.000 *hörcsögöt* fogtak. Ezt csak a *Májer Bálint* csoportja fogta. Ámde ezzel a csoporttal párhuzamosan több kisebb csoport is fogta a *hörcsögöt* és ez is megfogott kb. 300.000 darabot, úgy, hogy ezek a nagy *hörcsögfogó* csoportok 600.000 *hörcsögtől* szabadították meg a *balmazujvárosi* határt. Ezekon kívül dolgoztak a „*zughörcsögösök*”, akik szintén sok *hörcsögöt* összeszedtek a *debreceni szücsöknek*. Egy darab *hörcsögbőr* ára tavasszal 15 fillér, ősszel 8 fillér volt. Még így is, ha a kettő középértékét 10 fillérrel vesszük, 60.000 pengő jutott a szegény, de vállalkozó szellemű *balmazujvárosi hörcsögösöknek*.

A *hörcsögfogás* nem mult el minden érdekesség nélkül. Nagy népi ünnepélyel kötötték össze. 1929-ben 500 néző előtt bemutatták a *hörcsögözést*: a fogást, mely után *Májer Bálint* nyuzási versenyt rendezett. A leggyorsabb nyuzónak értékes díjakat tűztek ki. Az első díjat, egy vadonatúj biciklit *Nagy János* nyerte, aki tíz darab *hörcsögöt* három perc alatt nyuzott meg. Két társa, aki egy pillanattal maradt el mögötte, nyert egy használt kerékpárt. A nyuzóversenyt méltóképpen zárta be a *hörcsög-bál* a *Franke*-cég képviselőjének jelenlétében. Vidám magyar tánc közben vígadtak a derék *ujvárosi hörcsögösök*. A *balmazujvárosi hörcsögösök* *Balassagyarmat* környékén, *Szécsényben*, *Nagylétán*, *Kokadon*, *Vértesen* stb. is voltak *hörcsögöt* fogni és mindenütt szép eredményekkel zárult a *hörcsög*vadászat.

Részvényeket,

bármilyen értékpapírt, kényszer- és hadikölcsönt napl áron vásárol **Barnabank**, V. Nádor-utca 26.

Gazdaifjaink hazaérkeztek Olaszországból

Azok a magyar gazdaifjak, akik a *Faluszövetség* akciójának keretében közel fél esztendő teltével Olaszországban, hogy megismerjék a fejlett olasz gyümölcs-, zöldségtermelés és főként a rendkívül gondosan megszerzett értékesítés módjait, tanulmányi idejüket kitöltve, *Szekeres* László dr.-nak, a *Faluszövetség* főtítkárának és az akció megszervezőjének vezetésével *Rómában* tisztelegő látogatást tettek olasz kormány- és agrárferfiaknál, megtekintették az ősi város nevezetességeit, majd a vendéglátogató Itáliát elhagyva, november hó 8-án, délelőtt *Budapestre* érkeztek. Első utjuk a *Faluszövetséghez* vezetett, hogy elmé-nyekben páratlanul gazdag tanulmány-utjukért lerójják a köszönet adóját.

A *Faluszövetség* nevében *Tölgyes* István dr. igazgató köszöntötte meleg szavakkal a hazatért magyar ifjakat, nyomatékosan hangsúlyozva: kövesse-nek el mindent, hogy az *olasz földön* nyert új tapasztalataikat, friss tudá-ukat otthon, saját körükben is érvé-nyesítsék.

A magyar gazdaifjak fascista kar-felemeléssel köszönték meg az üd-völzö szavakat.

Ezután az ifjak csoportját *Mayer* János ny. miniszter, a *Szövetség* el-nöke fogadta. Az ifjak nevében *Mol-nár* Ferenc lelkes, formás beszédben megköszönte a *Faluszövetség nagy jótéteményét*, amely számukra lehe-tővé tette, hogy felejthetetlenül szép emlékeket gyűjtsenek, tudásuk, látó-körük szélesbedjék és megtanulják *nagyrabecsülni az olasz nemzetet, mely velük szemben a legösszintébb barátsággal viselkedett*. A *Szövetség* elvetette a magot, az aratás jönni fog. Maga és társai nevében meg-fogadja, hogy a *Szövetség* iránti há-láljukat cselekedetekkel fogják leróni. Végül meghatott szavakkal bucsút vett *Szekeres* László dr.-tól, atyai jó-akarójuktól és mindenben készséges támogatójuktól.

Mayer János ny. miniszter vála-szában azt hangsúlyozta, hogy a *Faluszövetség* a magyar falvak kul-turájának fokozását van hivatva szol-gálni teljes önzetlenséggel. Ennek a feladatnak felelt meg akkor, amikor most első ízben megszervezte és a jö-vőben folytatni fogja az olaszországi tanulmányutat. A magyar gazdaifjak előtt hármas cél lebegett és lebeg most is: *egyéniül gyarapítaniok kel-let tudásukat, az olasz gazdatársada-lommal kapcsolatot kellett létesíteni és most, itthon, a megszerzett ismerete-ket a gazdatársadalom javára kell hasznosítaniok*. Az első két feladatot sikerrel megoldották; helyét feygel-mezett viselkedéssel mindenki meg-

állotta és így méltóképpen képviselték a magyar gazdatársadalmat. A har-madik feladat megvalósítása most vár rájuk. Semmi kétség, hogy ezt is ugyanolyan eredményesen, fascista fegyellemmel és szellemben fogják el-végezni, mint az első kettőt. Az első gazdaifjucsoportot, az uttörőket, kö-szönet és hálás elismerés illeti. Végül az Isten áldását kérte itthoni mun-kálkodásukra.

Mayer János beszédét háromszoros, ütemes éljenzéssel köszönték meg az ifjak. *Mayer* János ezután hosszasan elbeszélgetett a gazdaifjakkal és ap-róra kikérdezte őket élményeikről.

A hazatért ifjak a délután folya-mán hazautaztak otthonukba.

Itt említjük meg, hogy a tanul-mányi csoport egyik tagja kinnmaradt Olaszországban, ahol egy kertészetben állást kapott.

SZÖVETKEZETI ÉLET

Uj hitelektereteni a hitelszövetkezetekben!

Hónapokig tartó alapos munka és gondos előkészítés után jelent meg a kormány legújabb *gazdaadóssági ren-delete*, mely elé az egész ország fe-szült érdeklődéssel tekintett.

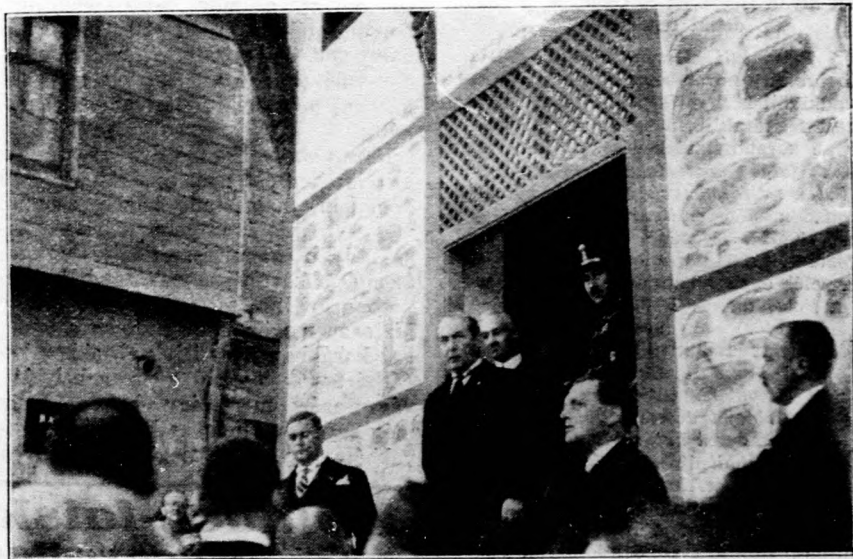
Ez a rendelkezés áldozatokat köve-tel azoktól a hitelszervezetektől, ame-lyek a gazdatársadalom hiteligenyei-nek kielégítésével foglalkoznak s e hitelszervezetek között foglal helyet az

Országos Központi Hitelszövetkezet és a kötelékébe tartozó *hitelszövetke-zeti hálózat is*. A hitelszövetkezetek természetesen készséggel hozzák meg ezeket az áldozatokat, de a hitelszö-vetkezeti hálózat még többet is kíván tenni a magyar gazdatársadalom ér-dekében. A *pestvármegyei hitelszö-vetkezetek*nek október hó közepén le-zajlott *kerületi értekezletén* hangzott el az a kívánság, hogy meg kell teremteni a *hitelszövetkezeti szer-vezet kebelében egy új hitelet megindításának lehetőségeit*. Egé-szén kétségtelen, hogy a véde-lemre szoruló gazdákon kívül a mag-yar gazdatársadalomnak igen jelen-tős része még ma is hitelképes, a hi-telszövetkezeti mozgalomnak tehát elsősorú feladata és kötelessége ar-ról gondoskodni, hogy ezeknek az adósságoktól és terhektől mentes gaz-dáknak a *hiteligenyei — egyelőre leg-alább szerény mértékben — kielégi-tést nyerhessenek*.

Az igazi gazdavédelem feladatát te-hát akkor teljesítik a hitelszövetkeze-tek, ha a mai sulyos időkben megta-lálják azokat a módokat és eszközöket, amelyekkel — akár üzletrésztöke gyűj-tése, akár filléres hetibetétek szaporítása útján — *új hitelalapot teremte-nek* s ezzel a hitelezés új, egészséges folyamatát indítják meg a magyar gazdatársadalom körében.

Az *Országos Központi Hitelszövet-kezet* természetesen ezt a gondolatot s annak gyakorlati megvalósítását nem-csak szívesen támogatja, de a *leghat-hatósabbán ajánlja az összes köteléki hitelszövetkezetek figyelmébe*.

Az új hitelet megindítása legyen tehát a magyar hitelszövetkezeti moz-galom új jelszava.

Gömbös Gyula miniszterelnök beszédet mond Rodostóban, Rákóczi Ferenc ebédlőháza előtt.

GAZDATUDÓSÍTÓ

Milyen áron váltják be a szeszt?

Tudvalevő, hogy a rossz bortermésre való tekintettel a szesztermelési keretet, amely 240.000 hl., 60.000 hl. pótkerettel egészítik ki. A beváltási ár a törzskeretnél hl.-ként 43,20, a pótkeretnél 30 pengő lesz. Érdekes vita folyt arról a legutóbbi hetekben, hogy a jövőben mennyi legyen a fogyasztási szesz ára? Minthogy fogyasztási szeszből csak 20.000 hl. fogy ma el s ezért 204 pengőt fizetnek, javaslat történt, hogy ezt az árat 340 pengőre emeljék föl. Ez hozzájárulna a bor árának emeléséhez is. A szeszérdekeltség azonban az erre vonatkozó javaslatokat eddig nem volt hajlandó magácvá tenni.

Március 22—26-án lesz az Országos Mezőgazdasági Kiállítás.

A tenyészállatkiállítás és vásár rendezőbizottságának legutóbbi ülésén Konkoly-Thege Sándor dr. főtitkár azt javasolta, hogy a magyar mezőgazdaság nagy bemutatóját ezuttal is március 22-től 26-ig rendezzék. A bizottság a bejelentési határidőt a tenyészállatok csoportjában jan. 15-re, a termény- és egyéb csoportokban pedig febr. 1., illetőleg 15-re tüzte ki. Az új kiállításon a rendezőség különös súlyt fektet arra, hogy a Külkereskedelmi Hivatallal karöltve megismeresse a bel- és külföldi értékesítés módjait és nagy propagandát fog kifejteni a gyümölcsstermelés érdekében.

A cukorrépa jövő évi ára.

Az idei cukorrépaár tudvalevően 2,15 pengő, amivel szemben a gazdák a szomszéd országok jobb áraitra hivatkoznak. Viszont a cukorgyárak lejjebb akarják alkuadni az új répa árát, hir szerint 20—25 fillérrel. Minthogy a termelési terület csökkent, az exportálandó cukormennyiség s az ezt terhelő károsodás is kevesebb, a gazdák a meginduló cukortárgyalásoknál ezzel a körülménnyel is érvelni akarnak. Azt is sürgetik a gazdák, hogy még az új répavetés előtt állapítsák meg az árát s ne ismétlődjenek meg erre nézve a legutóbbi évek késedelmei.

Mit kíván Debrecen és Győr a gazdasági rendelettel?

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara (Debrecen) november hó 5-én tartott rendkívüli közgyűlésén határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint a kamara olyan kormányintézkedéseket kér, hogy csak folyó köztartozásaitak legyenek minden körülmények között kötelesek pontosan kiegyenlíteni a végveszélyben levő tiszántúli gazdák, hogy megakadályozzassák a Tiszántúlon a mezőgazdasági termelők egzisztenciájának összeomlását.

A Felsőmagyarországi Mezőgazdasági Kamara (Győr) ugyancsak november hó 5-én tartott rendkívüli közgyűlésén sokorópátkai Szabó István azt kérte, hogy a védett birtokai nyilvánítás kérelmezésének határidejét december 31-ig tolják ki és a bekelezési határidőt november hó 30-ig hosszabbítsák meg. Mészáros István felsőházi tag, a tizenötzörös kataszteri tiszta jövedelmen alóli adóok fokozottabb védelmét sürgette. Tárgyalták ezután a külföldi valutára szóló adósságok rendezését és kifogásolták, hogy a birtok terhes adósságainak rendezése kimaradt a rendeletből.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A borsózsizsik irtása

Tudvalevő dolog, hogy a borsózsizsik petéjét koratavasszal tojja bele a még alig fejlődő hüvelybe. A petéből kikelt kukacok a héjon át befurakodnak egy-egy borsószembe. Itt a kukac bábbá, majd bogárrá alakul. Mire a borsó megéri, rendszerint már bogár formájában lakik a zsiszik a borsószemben.

Ha a bogárnak itt nyugalmat biztosítunk, akkor a jövő tavasszal a héjból kimászik és petéket rak az ujültetésű borsó hüvelyébe. Minthogy pedig a zsiszikes borsó, mint étkezési anyag undorító s így csak hántolt formában adható el, másrészt a zsiszikes borsó, mint vetőmag is csökkent értékű, indokolt a borsózsizsik irtása olyformán, hogy minden termelő fertőtlenítsen a borsóját.

A zsiszik megölését célzó fertőtlenítés szénkénegezéssel történhetik. Az eljárás Kadocsa Gyula dr. utmutatása szerint a következő: Öntsük a borsót egy hordóba olyformán, hogy a hordónak mintegy kétharmadát töltsék ki. A borsó tetejére helyezzünk egy mély tányért, ebbe öntsünk — 1 hektóliter irtartalmu hordót feltételezve — fél deciliter szénkéneget, azután sietve fedjük be a hordót, a réseket pedig tapasszuk le agyaggal, hogy a szénkénegből kiszálló gáz el ne illanjon. A szénkénege gáza átjárja a borsót és megöli a benne levő zsiszikeket. Így hagyjuk a kitapasztott hordót 24 óráig, azután felbontjuk s alaposan kiszellőztetjük.

A szénkénege tudvalevőleg robbanó anyag, tehát a közelében tüzet gyújtani, pipálni nem szabad.

Rovartani intézetünk idei vizsgálatai szerint a már zsisziktelenített, borsómintáknak is 15—20 százalékában volt élő zsiszik. A féleredmény oka valószínűleg az, hogy a mérgező gázokat nem kellő időtartammal használták.

Baranyovits Ferenc dr. szerint a zsisziktelenítést nem célszerű a téli hónapokra halasztani, hanem azonnal meg kell ejteni, mihelyt a borsó kiszáradt. Korábbi fertőtlenítés ugyan is még a kártevő egy részét báb állapotban éri, amikor a kevesebb gáz is biztosan megöli, másrészt, ha a bábokat korábban pusztítjuk el, akkor kevésbé teszik tönkre a mag belsejét, végre azért, mert így biztos, hogy még egyetlen bogár se bujt ki a magvakból s így mind megölhető, mi a

jövő évi termésre nézve nagyon fontos.

Ha minden magyar gazda pontosan és korán elvégzi a zsisziktelenítést, akkor jó hire lesz a külföldön a „zsisziktelenített“ magyar borsónak.

A sajt éréseiről

Aki egyszer is látott sajtot csinalni és megízlelt friss, később pedig érett sajtot, az megállapíthatta, hogy milyen óriási változáson megy át a sajt az érés folyamán. A túroszerű, egynemű anyag rugalmas, áttetsző minőséget vesz fel, melyben több-kevesebb, kisebb-nagyobb gömbölyű ür képződik; az édes túró egynemű ize pedig változatos zamatokká alakul.

E változásnak alapoka az, hogy a tejből nem vegyi anyagok, így a sajtanyag, albumin, tejcukor, néha a tejszir is más vegyi anyagokká alakulnak át az érés folyamán.

Igy a legnagyobb változást szenved a tejcukor. Érett sajtban már eredeti formájában nem található, mert rövid idő alatt képződik belőle: tejsav, kisebb mennyiségben borostyánkősav, ecetsav, hangyasav, alkohol és több-kevesebb gázalaku termék. De a tejcukorból keletkezett tejsavnak is csak igen csekély része marad meg ily alakban. A tejsav nagyobb része egyesül mésszel: tejsavas mésszé vagy az éró sajtban keletkezett ammoniával: tejsavas ammoniává. Végre sok tejsavat elfogyasztanak táplálékul az éró sajtban élősködő penészgombák és baktériumok.

A tejszir főtömege változatlanul megmarad a sajtban; csak a régi, túlérett, vagy a penészes (pl. roqueforti) sajtokban esik szét egy része zsirsavakra, melyek azután csipős izt kölcsönöznek az ilyen sajtoknak.

A sajtok érési folyamatát azonban a tejből levő fehérjeanyagok (casein, albumin) átalakulása uralja. Ezek szétesnek olyan egyszerűbb vegyületekre, amelyenek a fehérjéből a gyomormérsztés folyamán is létrejönnek. Ilyen vegyületek az albumosok és a peptonok. De az utóbbiak még tovább is bomlanak és létrejönnek olyan legkülönbözőbb izű és szagu vegyületek, melyek a bélemérsztés termékei közt is szerepelnek. Ezek játszanak legfőbb szerepet a különböző sajtfeleségek izének képzésében. Az utóbb említett anyagok, az ugynevezett aminosavak közül aszerint más és más vegyületek jönnek létre, amint eltérők

Kolauch-faiskola (Szeged)
nagyválasztéku és elsőrendű
növényanyagokkal szolgál.

az érlelőhelyiség hőmérséklete, a sajt nagysága és az érő sajtban lakozó baktériumok. Így érthető, hogy az egyes sajtfeleslegeknek és a különböző sajt-pincék termékeinek oly eltérő az ize és zamatanyagainak mennyisége.

A csemegezőlőfajok ismertetése

Kisebbségi megszakítás után folytatom a csemegezőlőfajok ismertetését, mivel most van az ideje a vesszőrendeléseknek. A vesszőtermelő gazdaságok beérkezés sorrendjében végzik a szállításokat, tehát ajánlatos mindenkinek — ki akár korai, akár késői érésű fajból vesszőt kíván beszerezni — a rendelést most feladni, mert a nagy érdeklődés folytán egyes keresett fajok vesszői rendszerint minden őszi kifogynak és a vevő az oltással vagy ültetéssel kénytelen egy évig várni.

Chasselas Lendvai. Más nevei: Petrezselyem-szőlő (Magyarország), Chasselas Persillé (Franciaország), Petersilientraube (Németország). — Szeptember elején érik. Tökéje közepérs, vesszője ugyanilyen, izületei hosszúak. Üdezőld, karélyos, szakgatott — a petrezselyeméhez hasonló — levelei vannak. Fürtje nagy, széles, tömört, bogyoja fehéressárga, gömbölyű, nagy, ize kellemes édes. Bőtermő, edzett faj, fürtjei hosszú szállításra és téli eltartásra igen alkalmasak. Elég korán, augusztus második felében érik. 2—3 szemre metszik.

Chasselas Queen Victoria (White). Más neve: Ohasselas Doré. Augusztus végén érik. Tökéje és vesszőzete közepérs. Izületei hosszúak. Levele élénkzöld, közepnagy, mélybevágású, tompán fogazott, vitorlája bronzszínű. Igen nagy, tömört fürtjei vannak. Bogyoja fehéressárga, napos oldalán rozsdás, igen nagy, gömbölyű, édes, húsos. Metszése hosszucsapos. Téli eltartásra és hosszabb szállításra alkalmas.

Chasselas Tokay (Toké) Angevine. Augusztus végén érik. Tökéje és vesszőzete erős. Levelei közepnagyok, sima, vékonyak. Fürtje nagy, hosszúság, bogyói világos vörös, nagy, gömbölyűek, ize kellemes, lédús, édeses. 2—3 szemre metszendő. Bőtermő, lugszímvelésre, hosszú szállításra és téli eltartásra alkalmas.

Almeria. A spanyolok ismert, hires csemegezőlője. Fürtje közepnagy, hengeres, kisebb elágazásokkal. Bogyoja, csaknem gömbölyű, közepnagy, keményhúsú, zöldessárga, édes, zamatos. Igen ajánlatos ennek a fajtának a szaporítása, mert ahol megszereti a talajt és a klímát, bőven terem. Augusztus végére érik be. Hosszu távolságra jól szállítható és kitűnően eltartható. Szőlőjét ezeltől két évvel házáknagyobb városokban koratavaszszal kilogrammonként 3.60 pengőért árusították.

Shiradsouli. Más néven: Téli Jéges, Csuri szőlő (Magyarország), Schirastraube (Németország), Opiman (Perzsia). Perzsiából származott Középeurópába. Fürtje elég nagy, gulaalakú, laza. Bogyoja, nagy, tojásdad, vékonyhéjú, zöldesfehér, hosszú, erősnyelű, ize kellemes, savanykás. Elég edzett fajta. Lugszímvelésre és főként téli eltartásra alkalmas. Vidéki városok közelében nagyon érdemes ezt a fajt szaporítani és termését a gazdák által ritkábban használt tiszta szobában felagatva koratavaszig eltenni. A szőlő olyan szépen tartja magát, hogy a jobb fűszer- és csemegekereskedésekben kg-ként 1.50—2 pengős árban el lehet adni. Nem a rissz-rossz borszőlőket kell felkötözni a bortermelőknek, mert a nem alkalmas fajok összeasznak, penészednek, rothadnak, tehát eladni nem tudják. Ezzel szemben a télálló csemegezőlők tervszerű szaporításával a drága külföldi narancsot szépen kiszoríthatnák gazdatestvéreim és *kitűnően pótolhatnák* a vitamindus, egészséges, kiváló zamatu magyar csemegezőlőkkel. Törekedni kell a magasabb jövedelmet biztosító termelésre, nem ördögös mesterség az, hiszen éppen a magyar gazda leleményessége már számtalan tanujelét adta az élniakarásnak, az östehetségnek, csak nem kell fájni a munkától, meg kell szokni a szőlő gondos tisztogatását, okoszerű felkötözését és a helyiség időnkénti *gyengébb kénézéseit*. Nagyon jó, ha olyan szobában teszik el a téli szőlőt, melyben kívülről — a konyha felől — fűthető boglyakemence van. Nagy hidegben estéknént rözsével vagy kukoricacsutkával *kissé* befűtjük a kemencét, ami által a tároló szoba levegőjét enyhébbé tesszük és a fagyásnak elejét vesszük.

Az ujbórci piaci helyzete. Elég lezserított mustárak alakultak ki egyes vidéken. A szokatlanul sok eső lényegesen lerontotta a minőséget, nagyon sok 12—12.5 cukorfokos mustert, amiből 8—8.5 fokos ujbórci várható csak, ezzel pedig rengeteg baj lesz, mert az alacsony szesztartalmu borok könnyebben pimposodnak, eetesednek, tehát gondosabb kezelést igényelnek. Ezt viszont nagyon sok gazda nem tudja a bornak megadni, tehát vagy kénytelen olcsóbban elvesztegetni termését, vagy pedig elromlik a bora. Pestmegye közepéről (Kecel, Kiskőrös vidéke) igen bő termést jelentenek. Voltak napok, amikor a borvásárló helyi ügynökök egymással telefonon megállapodva, lezserították a 12.5 fokos must árát literenként 6—7 fillérré. Legjobban jártak ezidén kivételesen eddig azok, akik *előre literre*, fokkötés nélkül adták el boraikat, mert a bőséges eső alaposan megszorította a mennyiséget. Dacára a gyenge minőségnek, mégis élénk a vételkedv és a kiforrt ujbórciért megfizetik a kereskedők a fokon-

kénti 1.5—1.7 filléres árat, ha az áru egészséges. Igaz, hogy az alacsony fok mellett még így is igen csekély az ár. (8—9 fokos bornál 13—15 fillér).

Sok helyen tapasztalható a termelőknél hordóhiány, ami kényszereladásokat eredményez. *Ilyenkor látszik, hogy mily nagy szükség lenne a szövetségi borközpontokra.* A szüret utáni rendszeres áruhanását a bornak addig nem is fogják nálunk megszüntethetni, míg az ilyen szövetségi borközpontokat meg nem szervezik! A későbbre várható szilárdabb árak folytán, akinek nem okvetlenül kell, nem célszerű most teljes borkészletét eladni. Tavaszra jobb árak lesznek.

Irsai M. József.

Apró jó tanácsok

A tyukokat hizlalás céljából legjobb felhomályos helyiségben ketrebe zárni és $\frac{1}{4}$ árpa, $\frac{2}{3}$ tengeri dara, továbbá tej, keverékével etetni. Az így táplált állatok 8—12 nap alatt feljavulnak annyira, hogy levághatók.

A szójababot nagyon kiterjedten termelik Keletázsában és az ottani nép főtápláléka, mert magvában igen sok fehérje és olaj van. Európába is sokat hoznak belőle s itt a belőle kiperéselt olajból emberi táplálékot készítenek, az olajgyártás utáni hulladékát, a szójadarát pedig nagy fehérjeigényű (fiatal) gazdasági állatokkal etetik. A szójababot itt-ott nálunk is termelik, de nagyobb elterjedtségre azért nem tudott szert tenni, mert későn érő fajtái bizonyos években nálunk nem érnek be, viszont a biztosan beérő fajták természetesüleg aránylag gyenge. Gátat vet kiterjedtebb termelésnek az is, hogy — ha Keletázsában béke honol és így a szója exportjának nincs akadály, akkor — olyan olcsón kínálják az európai kikötőkben, hogy vele a drága európai termelés nem tud versenyezni s így a szója termelése esetleg ráfizetéssel járna. Egyébiránt igen sok fajtája van, melyek egy a bab nagysága, mint színe tekintetében különböznek egymástól. Így vannak fajták, melyeknek magja oly apró, mint a legapróbb rizsgyöngybab, másoké akkora, mint a szeges borsóc. A szójabab színe lehet sárga, zöld, barna, fekete s lehet egyszínű vagy tarka. A hideg iránt nem lévén érzékeny, már március végén vagy április elején elvethető. Termése meleg és csapadékos nyár után lesz csak kielégítő. Nálunk általában nem lehet utána annyit várni, mint amennyit a fehér bab terem.

A malacok tetvessége súlyos baj, mert a gyenge kis állatokat a vérszopó paraziták annyira izgatják, hogy azok alig fejlődnek. A tetvek irtása olajos petroleummal való bekenés után sikerül, de ugyanakkor ki kell irtani őket az anyakocából is, mert különben a tetvek átmennek megint a malacokra és így nem értünk el semmit.

HETI TEREFERE

Helyén legyen a kalap

Nagy kender a baj, nehéz kilátni belüle. A nyűvése is kétélű fegyver, mert csak antul jobban növekszik, kicsibül a nagy s végül a gazda haja megy el tőle. Tilolni meg éppenséggel nem ajánlatos, mert igen boglyas a kóca, csak akasztófakötélnek való. Meg a fonala is olyan vastagra ereszkedik, amiből csak koldustarisznya készülhet, vagy olyan lepedő, amelyen nem ereszkedik álom a munkában elfáradt ember szemére a gondtul, akárhogy forgolódik ágyában.

Hát inkább nem is iparkodik hazu. Akad még egy-egy fatuskó a kis vas-kályhába s a pincei mécses petróleumja is futja. Bor meg van elég, ó is, új is. És vendég is kerülközik, Nagy Áron, a sógor, Bede Ábris, a koma, meg Tószegi Antal, a szomszéd.

Igy nincs hiány a maradásban. Megülük az estét.

Csak a közállapotokkal adódik baj. Hogy se erre, se arra, a fene bele. Nehéz az eligazodás.

— Pedig a gazdaegység megvalósult már, — mondja Sós Péter, a házigazda — akár az amerikai farmereknel.

— Meg-e? — kapódnak fel a fejek.
— Meg bizony! Egyformán földhözcsapott és tehetetlen valamennyi . . . És segíteni kell rajta, mert romlásba düb . . .

— A kormány igen fogadkozik és készül is rá, — vélekedik Bede Ábris.

— Csak meg is tudja csinálni, — bólogat Nagy Áron — sok ága-boga lesz annak. Igen erős érdekeket érint. A kivitelig könnyen elgáncsolhatják.

— Nem lehet az, — rázza fejét Tószegi Antal. — A gazda érdeke már az egész nemzeté. A többi is velünk sorvad el, ha rajtunk nem segítenek.

Sós Péter mosolyog:

— Csakhogy igen jajgat ám most mindenki, mint a feldült fazekas. Azok legjobban, akiknek legkevesebb okuk rá. És érvelnek, hadakoznak, vitatkoznak, védenek, támadnak, gunyolódnak, hazafiaskodnak, amíg csak a hangulatot akkorára nem növelik, hogy a végén megint nekik lesz igazuk, hacsak mi is ott nem leszünk.

— Hát hol lennének? — meredezik a Nagy Áron szeme.

— Hol? Megmondjam, Áron? Ott, ahol eddig voltunk! Sehoh!

— Sehoh?

— Sehoh! Mert a magyar gazdaközönység az utóbbi időben olyanformán nett részt a politikában, mint az öreg adótárnok a kalapkergetésben.

— Nofene! Milyen része volt benne?

— Hát igen sok, kedves sógor. Az öregur nem a fején hordta a kalapját, mint más ember, hanem zsinóron a kabátja gombjára akasztotta. A fejét

pedig úgy érte a nap, akár a gazdát az adósság. Hát egyszer, ahogy a piaccon sétál, hirtelen jött orkán támad és viszi a kalapját, mint az őszi falevelet. Usgyi! utána az öreg. El is éri az egyik sátor lábánál. Amennyire a pocakja engedi, gyorsan hajol le érte, de abban a pillanatban elkapja előle a szél megint.

— Innye! Az ántiját!

Hajszolja jó negyedóráig, hogy már a veríték is szakad róla. Akkor végre boldogan tapos rá, hogy formája sincs és szuszogva emeli fel a földről. Hát csak odalép ám akkor egy vidéki ur és azt mondja:

— Nagyon szépen köszönöm! Kérem a kalapomat!

Az öreg tárnok elzöldül:

— Ez a maga kalapja?

— Persze, hogy az! — feleli az idegen.

— És az enyém? — fulladozik a tárnok a dühtől.

— Ott van a hátán. A szél odafujta!

— Innye! A kiskésit! — csap az asztalra Bede Ábris. — Csak nem a gezdákhoz hasonlítod a tárnokot?

— Csak mondom, — mosolyog huncutul Sós Péter. — Érthetsz belüle, amit akarsz. De azt szeretném, ha a gazda ezután mindig a saját érdeke után iramodna s politikából ne hiába futtassák ide-oda, hogy végül is mások köszönjék meg a fáradozását . . .

MÉZES JÁNOS.

Az áruuzsora ellen indított küzdelem uttörői és harcosai a

„HANGYA” SZÖVETKEZETEK

amelyek felbecsülhetetlen értékű árszabályozási tevékenységet fejtenek ki a magyar gazdaközönységnek egy a közszükségleti cikkekkel való ellátása, mint legfontosabb terményeinek értékesítése terén. A falusi „HANGYA” SZÖVETKEZETEK ma már nemcsak fűszer, gyarmatáru, élelmiszer, gazdasági és háztartási cikkek, ruházati anyagok, stb., stb. elosztásával foglalkoznak, hanem

mind több és több falusi szövetkezet kapcsolódik be a gazdaközönség tojás, baromfi, gyümölcs, sertés, vágómarha, stb., stb. terményeinek értékesítésébe.

Minden gazdának saját jól felfogott érdeke megkívánja, hogy tagja legyen a „HANGYA” SZÖVETKEZETNEK, azokat vásárlásával támogassa, terményeit ott értékesítse és üzletrészejegyzések révén igyekezzék azokat erősíteni.

A szövetkezeti szervezkedésben, összetartásban nyilvánul meg az az erő, mely képessé teszi a falu közönységét a gazdasági bajok leküzdésére!

A jegyzői kar kívánságai

A Községi Jegyzők Országos Egyesülete november hó 6-án Budapesten tartotta meg idei közgyűlését Koncz János dr. elnöklésével. Koncz János megnyitva a közgyűlést, többek közt a következőket mondotta:

— Mi, községi jegyzők, a nemzeti öncéluság és a takarékoság szikláin között egy folyó vagyunk. A munkánk egyre szaporodik és nemhogy anyagi erőket bocsátottak volna rendelkezésünkre, hanem megnyirbálták a meglévőket is. Mi a közigazgatásnak mindenkor hű szolgálai akarunk lenni. Ne kényszerítsenek azonban bennünket arra, hogy fegyvereinket eldobáljuk, mert a mai nehéz helyzetben éppen új fegyverekre van szükségünk. Várjuk a községek korszakát és várjuk a községek talpraállításának bibliai mesterét, aki a bibliai halászkok hét kenyerét megszorítva, a jó közigazgatás elemeit rakja minden falu asztalára.

Lelkes taps fogadta az elnök előnyitó beszédét, majd Blaha Sándor államtitkár szólalt fel. A belügyminiszternek — mondotta — minden igyekezete arra irányul, hogy javítson a jegyzők nehéz helyzetén. Most folytat tárgyalásokat a pénzügyminiszterrel a földjavadalomk átértékelése ügyében. A közigazgatási reform programjába felvette az új községi törvény megalkotását is.

Váry Albert a megjelent képviselő nevében intézett beszédet a jegyzők-höz. Lehetetlennek tartja, hogy állami tisztviselők, vármegyei tisztviselők megkapják az illeményeiket, ugyanakkor a községet vezető jegyző nem kapja meg a pénzét hónapokon keresztül. Apostoloknak tekinti a községi jegyzőket, azonban díjazásukat pontosan meg kell kapniok.

A tárgysorozat megvitatása során Vámos Ferenc szólott a községek és jegyzők sorsáról. A falu súlyosan beteg — mondotta. — A községi költségvetések csak papíron vannak meg, fedezet nincs rájuk. Tiltakozott az ellen, hogy a falu jegyzője egyuttal a falu végrehajtója legyen. Főrhéncz Sándor az adóbehajtási felelősség és annak egyre gyakoribb érvényesítése ellen szólott. Vitéz Medgyessy Jenő a jegyzők szomorú magánéletét tárta a közgyűlés elé. Turák István tápiógyörgyei jegyző bejelentette a közgyűlésen, hogy tíz év óta a község végrehajtás nélkül befizette az adónak 90 százalékat, az idén is befolyt már 75 százaléknyi adó, mégis megbírságolta őt az adóhivatal azon a címen, hogy elhanyagolta az adóbehajtást. Keresztes Albert indítványt nyújtott be arra nézve, hogy a jegyzői fizetéseket ne a községek pénztárából, hanem a központi hivatalból folyósítsák.

Vámos Ferenc főjegyző határozati javaslatot olvasott fel a közigazgatás egyszerűsítése; Főrhéncz Sándor a községi földjavadalom újbóli rendezése; Keresztes Albert a jegyzők magánmunkálatai tárgyában.

SZIVÁRVÁNY

Svártli Palkó

Palkó amolyan jóvágású, tömzsi, huncfut kis falusi gyerek volt s a maga emberiségéből szerezte magának a fenti nevet. Ugy volt, hogy Palkó rettentően kedvelte a jó fűszeres kolbászt, hurkát, meg más egyéb disznóból készült holmit. Disznótör táján naponta csak kétszer evett, hogy a disznóölés napján kiéhezett gyomrával aztán istenigazában jóllakhasson.

Igen ám, csakhogy Palkó nemcsak disznótör napján kedvelte a kolbászt, hurkát, meg más egyebet, hanem máskor is. Amíg a friss töltelékéből tartott, pompás dolga volt Palkónak. Mikor azonban a hosszú jószágot a füstre rakták a kéménybe, Palkónak is befellegzett. Valahányszor bement a konyhába s a nyitott tűzhely fölé meglátta a szép pirosas, kívánatos kolbászszálakat, még a lélekzete is elállt. Akkorákat nyelt nagy megkívánásában, hogy az ádámcsutkája csak úgy sértelt fel s alá a torkán. Később, hogy a rettenetes jószágokat ne lássa, úgy tett, hogy mikor a konyhába bement, félrefordította a fejét. Ezzel a módszerrel pár napig kibirta.

Egyik hétköznap azonban, mikor az édesanyja olyasmit főzött ebédre, amit a gyerek éppenséggel nem kedvelt, Palkó nem evett egy kanálnyi sem. Az anyja váltig biztatta:

— Miért nem eszel?

Palkó nem felelt. Az anyja mérges volt: — Megnémultál?

Palkó a vállát vonogatta, aztán kiment a kertbe szánkázni. Az apja a tehenet etette. Az asszony bement az istállóba s megállt az ember előtt:

— Én nem tudom, mi van ezzel a Palkóval. Nem eszik.

Az ember ellegyintett maga előtt:

— Majd eszik, ha megéhezik.

— Attól tartok, hogy beteg.

Pedig dehogyan volt beteg Palkó. Azaz, jobban mondva, nagyon is beteg volt. A kolbász betegítette meg. Nem bírta tovább a kísértést. Tudta ugyanis, hogy az édesanyja délután átmege a szomszédba, az édesapja pedig kukoricát morzsol. Így a konyhában nem lesz senki. A nagyszerű alkalmat felhasználja s megdézsmálja a kolbászt. Egy szál ide vagy oda. Észre se veszik. Azért nem evett a huncfut, hogy a kolbásznak helye legyen. Félszemmel leste a kertből, hogy édesanyja mikor megy át a szomszédba s mikor az elment, hamar beosont a konyhába, az asztalt a tűzhely elé állította, az asztalra széket tett, a kezébe fogta a pörnyepiszkálót, azzal felmászott az asztalra, az asztalról a székre, a székről pedig a pörnyepiszkálóval felpiszkálta a kolbászok közé, hogy a szélsőt leemelje. A kolbász már mozgott is. Jött volna, de vele egy időben más is jött a konyhába.

Palkó édesapja ugyanis, mióta a felesége szólott neki, gyanus szemekkel nézte fiát s mikor az az asszony távozása után beosont a konyhába, ő is utána ment s nagy csendesen éppen akkor surrant be

utána, mikor Palkó a legnagyobb igyekezettel piszkálta a kolbászt. Szépen, titokban leoldozta derekáról a nadrágszíját s mikor Palkó nyújtózott, hogy a kolbászt levegye, puff neki! — rávágott, hogy csak úgy porzott a bugyogója. Palkó azt sem tudta, honnan jön rá a veszedelem, csak azt érezte, hogy valami igen csipi a nadrágját, odakapott, ugyanakkor nagyot kiáltott, a szék eldőlt, a pörnye-

piszkáló meglökte a kolbászok tartófáját, a svártli pedig teljes súlyával a fejére esett s úgy megütötte, hogy az orra akkorrá dagadt, mint egy jókora uborka.

Másnap nem tudott iskolába menni. Harmadnap már tudta mindenki, hogy mitől dagadt meg az orra s attól a naptól kezdve a rendes neve helyett csak *Svártli Palkónak* hívták.

NYÁRY ANDOR.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Baromfi hizlalás

A baromfi hizlalás falusi háztartásban alig kerül valamibe s egynehány finomhusu csirke, liba vagy kacs a árából mindjárt telik fejkenődre, lábberre, meleg téli holmira. Ha pedig nem eladásra szánja a gazdasszony a feihizlalt állatot, kiűnő husát, zsirját otthon is jobban használhatja, mint a sovány, erőtlén baromfiét.

Az ősszel keltetett csirkéket meleg helyiségben neveljük és már ötnapos koruktól kezdve kaphatnak hizlaló takarmányt, még pedig lefőözött édes tejben péppé kevert árpa- és tengeridarát. A takarmányhoz 2—3 százalék szénsavas meszet és 1 százalék csukamájolajat is szoktak adni. A sütnivaló csirkék és levesbevaló tyukok hizlalásánál legjobb a baromfit kétféle hétre sötétebb helyre zárni és naponta háromszor tejbe kevert párolt burgonyát, árpa-, zab- és tengeridarát adni nekik. A keverékhez kevés sót is adjunk. A tavasszal keltetett csirkék hizlalását csak akkor kezdjük el, ha már a csirkék kitollasodtak.

A kacsát már kéthetes korában hizóbá lehet fogni. Szemes takarmányt ne adjunk a kacsának, hanem árpa- és tengeridarából, buzakorpából, hallisztból álló keverékeleséget, melyet előzőleg lefőözött tejbe, vagy friss iróba áztattunk. A hizlalás megkezdésétől az állatot melegebb helyiségben zárva tartjuk és először naponta két órára, később egy, majd félórásra engedjük ki az udvarra. Három héten át minden órában, a negyedik héttől kezdve naponta négyszer, hatodik héttől kezdve naponta háromszor etessünk. Itatni elegendő naponta háromszor. A hizóbá fogott kacsának hetenként egyszer vagy kétszer adjunk alkalmat a fürdésre. 8—10 hetes korában már le is lehet vágni.

A 6—7 hetes kacsá is alkalmas a hizlalásra, mert akkorára már a tollazat és csontozat eléggé kifejlődik s megindulhat a husgyarapodás. A hizóbá fogott állatnak naponta háromszor adjunk párolt burgonyát, dara, korpá és aludtje keverékéből annyit, amennyit megesszik. Az idősebb kacsát sósvizbe áztatott szemes tenge-

rivel szokták naponta kétszer megötönni. Tömött kacsá előtt állandóan ivóvizet kell tartani. Naponta kétszer szokás tömni, de csak akkor, ha az állat az előbb betömött tengerit már megemészette.

A libát és kacsát akkor kell kopsztani, mikor a tolla érett, vagyis a tollszár csévéje már nem véres. A fedő- és pehelytollakat a nyak alsó részéről, a mellről, hátról és a hasról szokták letépni. A vízi szárnyasokat ne kopasszuk novembertől áprilisig, mert télen tolltakaró nélkül sokat szenvednének. A kacsá egyszeri kopsztásra kb. 40—50 gramm fedő- és 10—15 gramm pehelytollat ad. A hizlalandó kacsát nem szabad kopsztani.

Ételreceptek

Kalarábéleves. A kalarábét felvágva és megszóva, petrezselymes zsirban megpároljuk, csontlével vagy vízzel felöntjük és hagymás zsemlyeszínű rántással be-
rántjuk. Tálaláskor egy kanál tejfelt adunk bele.

Bajor rostélyos. 80 deka marhafelsált szeletekre vágva besóznak és zsirban gyorsan átsütjük. Másfélkiló burgonyát meghámozunk, besóznak és zsirral kikent pecsenyesütőbe, melybe apróra vágott hagymát, törött borsot és őrölt paprikát tettünk, felváltva, egy sor burgonyaréteget, majd egy sor kisült szeletet teszünk. Így folytatjuk a rétegezést, míg csak a burgonya és hus el nem fogy. A tetejére ismét burgonyaréteg kerül és leöntjük 3 deci tejfellel, melyet 3 deci tejfel elkevertünk, végül pedig a megmaradt pecsenyészirral. Sütőben szép pirosra sütjük, miközben a saját levélvel locsolgatjuk.

Vegyes saláta. 6 darab paprikát, 2 darab paradicsomot, 2 darab uborkát, 1 darab hagymát megtisztítva karikára vágunk, leöntjük 1 deci salátaléval, melyhez 2 deka cukrot, kevés sót, ecetet, 1 kávéskanál salátolajat és kevés vizet öntünk. A salátáról a levét többször le- és fölöntjük.

Kakaós lepény. 25 deka cukrot egy egész tojással habosra keverünk, adunk hozzá 5 deka olvasztott vaját, 4 deka kakaót, kevés vaniliát, egy deci tejet, 25 deka lisztet és ha simára kevertük, felhígítjuk még másfél deci tejfel. Zsirral kikent és lisztezett sütőlemezen kiséjük, azután kiborítjuk és ha meghűlt, szeletekre vágjuk. Lekvárral vagy tejszínhabbal tálaljuk.

H I R E K

Láttam!

Láttam álomban Nagymagyar-
országot,
Szívembe boldog bizalom költözött.
Milliók vágya-óhaja teljesült,
Trianon átkos bilincse széttörött!

Láttam hazámat körül koszoruzva
Kárpátok által mint volt ezeréven!
Az Adria védte büszkén határát,
Hullámzó vizével odalent délen!

Láttam fajtámat mámoros örömben:
Zugott, zengett a hálaadó ének.
A letört, szomorú, bus évek után
Eljött a várva-várt boldogabb élet!

Irtá: ifj. CSIKÁNY SÁNDOR
(Kosd).

A Nemzeti Egység Pártja megkoszoruzta Kossuth Lajos, Rubinek Gyula sirját és Nagyatádi Szabó István szobrát. A Nemzeti Egység Pártjának küldöttsége kegyeletes ünnepség keretében áldozott halottaknapján Kossuth Lajos és Rubinek Gyula emlékének a fővárosi Kerepesi-úti temetőben levő sirjaiknál. Ugyancsak halottaknapján a Nemzeti Egység Pártja megkoszoruzta nagyatádi Szabó Istvánnak a földmivélsügyi minisztérium előtt álló szobrát. A szobor előtt a párt nevében Simon András országgyűlési képviselő mondott emlékbeszédet.

Filléres gyorsvonatok. A MÁV november 12-én, vasárnap a következő filléres gyorsvonatokat indítja: 1. *Budapestről Békéscsaba (Gyulára).* A menettérti jegy ára Békéscsabára 4 pengő 20 fillér és Gyulára 4 pengő 50 fillér. 2. *Budapestről Szegedre.* A menettérti jegy ára 4 pengő. 3. *Budapestről Gyöngyös (Egerbe).* A menettérti jegy ára Gyöngyösre 2 pengő 40 fillér és Egerbe 3 pengő 30 fillér. 4. *Sátoraljai helyről (Miskolcra) Budapestre.* A vonat az utasok fel- és leszállása végett megáll Sárospatak-, Olaszliszka-, Tolesva- és Szerenes állomásokon is. A menettérti jegy ára Miskolcra 4 pengő és Sátoraljai helyről 5 pengő 30 fillér. 5. *Debrecenből Budapestre.* A menettérti jegy ára 4 pengő 70 fillér. A menettérti jegyek ezekhez a vonatokhoz a MÁV hivatalos menetjegyirodáiban és annak fiókjaiban várhatóak meg.

Antal István rádióelőadása a gazdakedvezményekről. Antal István dr. miniszteri tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője, november hó 5-én délután tartotta meg második rádió-előadását a *gazdakedvezményekről.* Előadása befejezésekor örömmel állapította meg, hogy a *védelmi intézkedéseket az egész ország gazdaközönsége nagy megnyugvással fogadta.*

„Jókedvű huszár“

Mühlbeck Károly vízfestménye.

Felavatták a budapesti Hősök Temetője új emlékművét. Megható gyászpompá és fényes ünnepi külsőségek között avatták fel a Kormányzó Ur jelenlétében november hó elsején Budapesten a Hősök Temetője új emlékművét. A negyven méter magas emlékmű a székesfőváros és a honvédelmi kormány együttes áldozatkészségével létesült. Az avató ünnepséget a magyar Nemzeti Imádság nyitotta meg, majd Sipőcz Jenő polgármester mondott avató beszédet. A polgármester nagyhatású szavai után vitéz Nánássy-Megay Ernő altábornagy lépett rohamsírkosan az emelvényre és a magyar királyi honvédség nevében beszélt. A felavatott emlékműre Magyarország Kormányzója tette le hatalmas babérokoszorúját. Az ünnepség második része a táborigényű gyászszolozsmája volt. Hász István táborigényű püspök egyházi díszben, szerepök kíséretében vonult az emlékmű előtt felállított oltárhoz és rövid ima után megáldotta az emlékművet. A Hósi Temető sírjainak száma 17.392. Ezek közül magyar 9411, idegen nemzetbeli 7861 és van 90 névtelen halottja is a temetőnek.

Hósi emlékműavatás Kisbéren. Kisbéren most avatták fel a Hósi emlékművet, amely Rápolthy Lajos szobrászművész alkotása. Az avatáson megjelent Lingauer Sándor dr. főispán, a kormány képviselője is. Az avatóbeszédet József királyi herceg mondotta.

30—40 százalékos engedmény a szegedi földbérletnek. A lejárt földbérletek megújítása most van folyamatban és a bérlet 30—40 százalékos engedményt kap a várostól. Ezen az alapon 8—10 éves szerződések is létrejöttek.

Báthory István-szobor Salgótarjánban. November hó 5-én leplezték le Salgótarjánban, a honvédlaktanya melletti téren felállított Báthory István-szobrot, Bonakordes Károly szobrászművész alkotását. A közönség soriban ott volt Micselszky Kázmér gróf katonai attasé, a lengyel követ képviselője is. Lukács György belső titkos tanácsos, az Országos Báthory-Emlékbizottság elnöke mondott megnyitó beszédet, majd Vilmos Gyula dr. tisztiorvos szólott. Forster Kálmán dr. polgármester átadta a szobrot Regöczy Sándor alezredes, állomásparancsnoknak, aki a honvédelmi miniszter képviseletében átvette a szobrot.

50 százalékos vasuti kedvezmény a Nemzeti Munkahétre Budapestre utazóknak. A Nemzeti Munkahét előkészületei nagyban folynak. A vidékről felutazóknak *ötvenszázalékos vasúti kedvezménnyel teszik könnyebbé a részvételt.* A vasuti kedvezmény a TESz utazási jegyigazolványai alapján vehető igénybe, amelyek (Budapest, V., Falk Miksa-utca), a városokban pedig a dohánytözsdekben beszerezhetők. Az igazolványok érvényessége november hó 8-án kezdődik és 22-én éjjélkor jár le. A helyi érdekű vasutak is adnak ötvenszázalékos kedvezményt a fővárosba utazóknak.

75 pohár sört ivott meg, másnap meghalt. Amióta az Egyesült Államokban megengedték a sör kimérését, a vendéglők egymással versenyeznek a sörivási rekordkísérletek megrendezésében. A napokban valamennyi eddigi rekordot leverte William Kavanaugh, aki hosszas tréning után 75 pohár sör lehörpintésével felállította az új sörivási rekordot. A 75 pohár, azaz harmincöt liter sör megivása után az új rekordert barátainak kellett hazavinni. A következő nap reggelén a szerencsétlen embert holtan találták ágyában.

A VASÁRNAP

uj előfizetési árai:

negyed évre 1 pengő
fél évre 2 „
egész évre 4 „

Legszébb, legjobb és legolcsóbb falusi hetilap!

Ősz az idő...

Ősz az idő,
Mindenfelé sárgulnak a nyárfák.
Sír a szellő
És a mezők elhagyatott árva.
Elhagyatott vagyok én is, nem gondol
rám senki...
Jobb is volna már a csendes temetőbe
lenni!

Ottan csendben
Pihenhetnék, nem lennének gondok...
Életemben
Ugy sem voltam én sohase boldog.
Ott boldogan aludnám a holtak örök
álmát,
Őszi szélben siratnának a hervadó
nyárfák...

Irta: ifj. RAKK ISTVÁN
(Moha).

Ezer pengőt adott egy öngyilkos
tisztviselő a nyomorenyhítő akciónak.
Barak Ernő, a Futura sárbogárdi
fiókjának főtisztviselője, aki már ré-
góta tüdővész, betegyán szívénlőtte
magát. Hátrahagyott levelében be-
tegségét hozta fel öngyilkossága okául
s egyttal úgy rendelkezett, hogy a
Futuránál lévő kauciójából 1000 pen-
gőt fizessenek ki Horthy Miklós Kor-
mányzóné nyomorenyhítő mozgalmá-
nak céljaira.

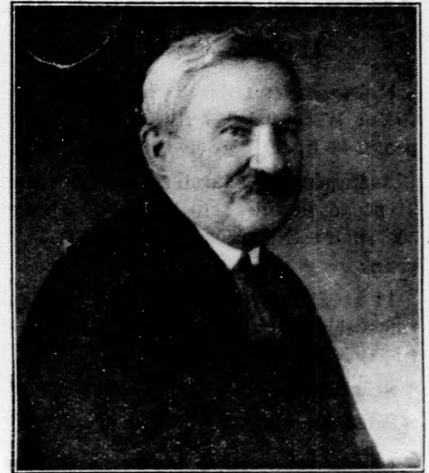
Agyonrugdaltak egy négyéves kisleányt.
Edelény községből az elmúlt hét egyik
délutánján a miskolci Erzsébet-kórházba
eszméletlen állapotban hozták be Varga
János edelényi lakos négy és fél éves
Mária nevű kisleányát. Hozzá tartozól
szerint a kisgyermek valószerűleg sok
szőlőt evett és attól betegedett meg ilyen
súlyosan. Az orvosi vizsgálat azonban a
kisleány fején és testén ütéstől eredő
huszonkilenc sérülést talált, a belső vizs-
gálat szerint pedig a szerencsétlen kisle-
ány rugások következtében gyomorvér-
zést kapott, amelybe a kórházi ágyon
pár óra múlva meghalt. Megindították a
vizsgálatot az eddig még ismeretlen tet-
tes ellen, aki a szerencsétlen gyermeket
halálra rugdalta.

Ipari és mezőgazdasági kiállítás és bor-
verseny az Iparcsarnokban a Nemzeti
Munkahéten. A TESZ által rendezett Nem-
zeti Munkahét legnagyobb látványossága
az a kiállítás lesz, amelyben a magyar
ipar, kereskedelem és mezőgazdaság áll-
ítja ki termékeit. A kiállításnak legna-
gyobb eseménye az otthon és technikai
rész, amelyen a magyar háziipar fejlett-
ségét és célszerű újításait mutatják be. A
kiállítást a Iparcsarnokban rendezik. Az
iparcsarnok kiállítás keretében a Ma-
gyar Szőlőbirtokosok Országos Szövetsége
országos borversenyt rendez. A verse-
nyen résztvehet minden termelő és borke-
reskedő. A borversenyekre való nevezése-
ket november hó 11-én délután 2 óráig fo-
gadják el. Minden borkategóriában a leg-
jobb bort nagydíjjal, a második helyezet-
tet aranyéremmel, a harmadik és negye-
dik helyezettet pedig ezüstéremmel tüntet-
tik ki.

Kincsmeivel akarják léprecsalni a hi-
székeny embereket. A budapesti rendőr-
ség és az ország egész csendőrsége egy
magyszabású és veszedelmes nemzetközi
bünszövetkezetet hajszol. Az utóbbi hó-
napokban egész sereg német szövegű le-
vél érkezett budapesti és vidéki lakosok
címére barcelonai (Spanyolország) posta-
bélyegzővel. A levélíró előadta, hogy
csődbe jutott és az adósok börtönébe zárt-
ták. Letartóztatása előtt azonban Fran-
ciaországba járt és egy pályaudvar mel-
lett ékszerait, drágaságait és negyedmil-
lió svájci frankot készpénzben elásott.
Ha a címzett hajlandó neki 16 ezer pe-
zetát rendelkezésre bocsátani, kifizeti
adósságait, kiszabadul a börtönből, elő-
veszi kincseit a rejtékhelyről és a cím-
zettnek átadja vagyonát egyharmadát.
Hamarosan kiszült, hogy egy bünszövet-
kezet dolgozik a levelekkel és rengeteg
ilyen levelet küldött Magyarországra is.
A rendőrség érintkezésbe lépett a spa-
nyol hatóságokkal, melyek közölték,
hogy ismeretlen szélhámosok igyekeznek
híszékeny embereket becsapni ezzel a me-
sével.

Ahol borral oltott malterrel építették a
templomot. Az oláhoktól megszállott
Szilágyságnak sok érdekessége közül nem
a legérdekesebb a baranyi magyarok
temploma. Ezt a templomot iszákos-
templomnak is szokták nevezni a kör-
nyékeliek. A baranyiak a szőlőségektől
környékezett boldog völgyben vagy négy-
száz éve olasz építőmunkások segítségé-
vel kezdték építeni híres-neves templo-
mukat. Amikor azonban már félig fel-
épült a templom, az a kellemetlenség és
nagy természeti csapás következett be,
hogy a kutak, a patakok, a tavak vize
teljesen kiszáradt itt és a széles vidéken.
A jó baranyiaknak ebben az elvadult
szarazságban azután a kényszerűség
folytán, mivel a templomuk építését sem
akarták félbeszakítani, merész, eredeti
ötletük támadt: hogyha víz már nincsen,
majd borral építik meg templomukat.
Boruk ugyanis tengerek voltak a pincék-
ben, tehát megnyitották a csapot és a
borral oltott mésszel, illetőleg malterrel
csakugyan szerencsésen fel is építették
az iszákos-templomot.

Meghalt az amerikai „pattogatott ku-
koricakirály”. Most temették el Ameri-
kában D. S. Humphrey-t, Euclid Beach
Park 81 éves tulajdonosát, aki hosszas
betegeskedés után költözött el. Humphrey
40 éves korában szegény ember volt. El-
kezdett azonban pattogatott kukoricát
árusítani Euclid Beach Parkban és vá-
rosszerte. Ugy meggazdagodott rövid
idő alatt, hogy megvásárolta az egész
üzleti parkot. Rosszul ment valamikor
az a park, mert tele volt szalonokkal s
egy részeg emberekkel is. Kerülték a nők
és gyermekek. Humphrey kitakarította
a parkból a szeszszert, s a parkot
Cleaveland és környéke népének kedvelt
szórakozási helyévé tette. Humphrey 60
éves korában már milliomos volt.

Mühlbeck Károly

PÁSZTORTÜZ

Mühlbeck Károly rajzoló-
művész

Idegenes hangzású nevével Mühl-
beck Károly testvérünk, a kiváló nagy
rajzolóművész, is azon honfitársaink
közé tartozik, akik a maguk hivatásá-
nak keretén belül tehetségüket, tudá-
sukat, életüknek — ugyszólván —
egész munkáját, minden alkotását a
magyar ügynek áldozták s a magyar
eszmények oltárára helyezték az utolsó
virágszálig.

A Felvidéknek a szülőtte Mühlbeck.
Az ugynevezett Kis-Alföldről, a győ-
nyörű lótarló magyar Nagysurányból
származik. A lovas rajzai valóban min-
dig a legremekebbek. Akár magáno-
san, akár falkaszámra rajzolja a lovat,
páratlan szépek, elevenek azok. Azért
a magyar huszár, a csikós, a gulyás,
a hajdanvaló lovasbetyár s a pandur
mindenkor legkedvesebb, sikerült tár-
gyai mester-rajzójának és ecsetjének.
Általán véve, legkivált a népéletet és
a régi szép viseletű magyar alakokat
örökítői elbájolólag. A falut, a puszt-
tát minduntalan felkeresi. Az embe-
rek, a szárnyas- és a lábaslévélgek
varázslatosan derűs erővel elevened-
nek művészi ihletései nyomán. A tör-
téneti mult iránt is mélyen visszaérez.
Temérdek illusztrált könyvben és új-
ságbán egész tündéri magyar világot
megszinesített, örökéletre hívott Mühl-
beck.

A „Vasárnap” megértő, együttérző
olvasóinak itt most képből is bemuta-
tom Mühlbeck Károlyt. Művészi pályá-
futásának negyvenedik évéhez most
ért el; milyen huszárképű, olyan
huzáros is. A ti egyik legigazibb, ön-
zellen barátotok, s ha már virágot
nem fonhattok neki koszoruba, őrizzék
meg legalább a nevét és emlékét!
A magyarok Istene jókedvében terem-
tette minékünk Mühlbeck mestert is.

MÓRICZ PÁL.

A VASÁRNAP
TANÁCSADÓJA

minden ügyben utbaigazit

Arany- és ezüstpénzek ára

1933 november hó 7-én.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 28 fillér; kétkoronás 56 fillér; ötkoronás 1 pengő 46 fillér; régi egyforintos 76 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 31 pengő 70 fillér; 10 koronás 15 pengő 50 fillér; Napoleon-arany 31.60—31.75 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 2 pengő 90 fillér.

Színarany kilogrammja: 5160 pengő.

Szinezüst kilogrammja: 69 pengő.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Milyen tejjgazdasági és tejkereskedelmi szaklapok vannak és hol van a kiadóhivataluk. 2. Hova forduljak, hogy községünkben Futura-bizományos lehessék? (S. J., Gamás). — **Felelet:** 1. „Tejjgazdasági Szemle“, Budapest, Vaktótyán-u. 3.; „Magyar Tejjpar“, Budapest, VIII., József-körút 11.; „Tejszövetkezeti Szemle“, Budapest, VIII., Baross-utca 19. szám. 2. Már nem lehet. Gamás község a balatonboglári bizományos körzetébe van beszerelve.

Kérdés: 1. Mennyibe kerül az erkölcsi, vagyoni- és hatósági orvosi bizonyítvány kiállítását illetékek együtt. 2. Hol kell kérni az erdőéri és vadéri iskolába az ingyenes felvételt. 3. Hol lehet kitanulni autószerelőnek legjobban? (Sz. J., Csabacsüd). — **Felelet:** Mindegyikre két pengős okmánybélyeg kell. A kiállítási illetéket nem közzölhetjük, mivel helységenként változik; tessék megkérdezni a jegyzői irodában. 2. Kérvényt kell benyújtani közvetlenül a szegedi (Királyhalom), vagy esztergomi erdőéri és vadéri iskolák egyikének igazgatóságához. 3. Technológiai Intézet (Budapest, VIII., József-körút 6.) tart 14 napos elméleti tanfolyamot, azonban gyakorlati szerelést csak autószerelő-műhelyben sajátíthat el. Többi kérdésére legközelebbi számunkban válaszolunk.

Kérdés: Lehet-e a szőlőt trágyaléval trágyázni és milyen utókövetkezménnyel jár a művelet? (Gazdakör, Galyaguta). — **Felelet:** Szőlőt lehet trágyaléval trágyázni. Egy kat. hold megrágyázására 40—50 hektoliter trágyalé volna szükséges. Mindazáltal ezt ritkán gyakoroljuk, mert nehezen szállítható a szőlősorok közé. Legfeljebb elgyengült és gyenge növekedésű szőlők javítására vagy sárgulásban levő tőkésre használhatjuk, a tőke környékét sekély árokban 5—6 liter trágyaléval megöntözve s az árkot újra behuzva. Legjobb, ha közvetlenül a fakadás előtt és a virágzás után alkalmazzuk. A trágyalében azonban foszforsav kevés van, ezért jó lesz mellette szuperfoszfátot ásní be a talajba, kat. holdanként 2—3 métermázsát.

Kérdés: Hol van a lakása Dénes István dr. volt nemzetgyűlési képviselőnek, aki jelenleg ügyvédi irodát tart fenn? (Ifjusági egyesület, Füle). — **Felelet:** Budapest, II., Zárda-utca 20.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Ifj. D. P., **Pereked.** Az ajánlott könyv a kérdésében felsorolt valamennyi tárggyal foglalkozik. — **B. F., Kunszentmárton.** Előfizetése 1934 február 28-ig van rendezve. — **Kisgazdakör, Békés.** Előfizetésük 1934 január 31-ig van rendezve.

T R É F Á K

Egy nagy akadály

Kohnhoz, aki egy jó házassággal szeretné szanálni magát, egy napon így szól Grün:

— Nagyon szívesen egyengetném az utadat az irányban, hogy elvehesd bankár nagybátyám leányát feleségül.

— Oh, — áradozik Kohn — ezért nagyon hálás lennék neked.

— De egy nagy akadály van.

— És pedig?

— A nagybátyámnak nincs lánya.

Csak Móricka és máris...

A tanító a hitel fogalmát akarja megmagyarázni a gyerekeknek. Felhívja Mórickát és azt mondja neki:

— Jól figyelj ide, fiam. Tegyük fel, hogy neked csak ötszáz pengő van és szeretnél átvenni egy üzletet, amely ötvenezer pengőbe kerül. Mire van akkor szükséged?

Móricka rövid habozás után feleli: — Egy jó partira.

Jó tanács

Egy kereskedő fáradtan, gyűrötten, álmosan kullog az utcán. Szembőljön vele a barátja és megkérdi:

— Mi van veled?

— Barátom, — sirja a kereskedő — elsejnen lejár egy váltóm és se égen, se földön nincs rá fedezetem, emiatt nem tudok aludni.

— Számár, azon csak könnyű segíteni.

— Hogyan?

Menj el a hitelezőhöz azonnal és mondd meg neki, hogy elsejnen nem fogsz fizetni.

— Na és?

— Na és akkor ő nem fog tudni aludni.

Zsugori, akinek a foga fáj

Egy zsugori fráter elmegy a fogorvoshoz, hogy kihuzassa a fájó fogát. Mielőtt az orvos hozzákezdene, a zsugori megkérdi:

— És mibe fog kerülni?

— Öt pengő.

— Az rettenetes sok, doktor ur. Huzza ki kettő ötvenért.

— Nem lehet, kérem, egy foghuzásnak öt pengő az ára.

A zsugori egy darabig gondolkodik, aztán így szól:

— Hát akkor huzza ki csak félig.

A legmodernebb koldus

Párisban van egy koldus, akit a „legmodernebb“ koldusnak lehet nevezni. Tábla lóg a nyakában. Azon ez a felírás olvasható:

Született vak,

feltétlenül meg tudja különböztetni finom tapintásával, hogy melyik pénzdarab hamis és melyik nem.

Tessék kísérletet tenni!

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

világegyetem testrésze ET sulya van
(—nég) (6=0)

(Beküldte Csótka János Mezőcsátról).

2. Szórejtvény.

gránit asztalosszerszám

(Beküldte Kardics Ernő Gógánfáról).

3. Szórejtvény.

magyar folyam gally

(Beküldte Kovács József Délegyházáról).

4. Szórejtvény.

a háziállat a vadállat

(Beküldte Szemenyei János Orosházáról).

5. Szórejtvény.

Bikavér EO

(Beküldte Jenei Sándor Soltról).

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 49-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közzélni.

A 43-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Télihabát.** 2. Szórejtvény: **Jelenet.** 3. Szórejtvény: **Borostyán.** 4. Szórejtvény: **Melléklet.** 5. Névrejtvény: **Mohács.**

Megfejtették: Kovács Bálint, Günther Ferenc, Szekeres Márton, Lovas János, Szűcs Ferenc, Vargha Anna, Biró Sándor, Nagy Vince, Erdős József, Kovács János, Rendes Márton, Váradi Gizella.

Jutalomkönyvet nyertek: Lovas János (Erzsébetfalva) és Váradi Gizella (Hódmezővásárhely).

A 44-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY ★ ANGOL BÓLFORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (49)

— En — mondotta nyugodtan Perrin. — A professor parancsára természetesen. Itt jártam már egy hete is, legutóbb pedig tegnapelőtt éjjel. A múlt héten a gázszámlát hoztam és a rövidlátó Flóra asszony nem vette észre, hogy mialatt a szemüvegéért bement a szobába, én beeresztettem az előszoba ajtón egy hozzám hasonlóan bekecsbe és sportsapkába öltözött társamat.

— S persze ez a társa feltartóztatta Flóra asszonyt, amíg ön átkutatta a szobámat.

— Igen! Hosszu vita fejlődött ki a gázszámla körül s a vége az lett, hogy a gazdasszony ismét bement a szobába, a régi számláért. Amire visszatért, már megint én voltam a társam helyén. Tegnapelőtt éjjel pedig egyszerű álarcos betörőként hatoltam be a lakásába.

— Nos, hát akkor nem is fontos, hogy részletesen átvegyük az egész anyagot, hiszen így ismeri az eredményeket, — szolt kissé méltatlankodva Cardon.

— Nagyjából ismerem és mindvégig csodáltam éleslátását és pompás megfigyelő képességét — bókolt ismét a német rendőrtisztviselő. — Természetesen megbízóimnak másképpen tettem jelentést és sikerült is félrevezetnem őket, úgy, hogy öntől nem nagyon tartanak . . .

— Köszönöm — mondotta Cardon és kezét nyújtotta a rendőrfőnöknek. — Mondhatom, élvezet önnel dolgozni együtt . . . Egész bizonyos, hogy szép eredményeket fogunk elérni.

Azután ismét felvette a jegyzetcsomót, amelyből az áruló kis jegyzőkönyv kiesett és felbontván a zsinogot, egymásután szétterítette a lapokat.

— Akkor hát mind a ketten tisztába vagyunk vele, hogy Danszky Viktor őrnaggyal állunk szemben. Danszky Viktor hét évvel ezelőtt tűnt fel, amikor kémkedés miatt perbe fogták és öt évi várfogságra ítélték. Akkoriban sűrűn szerepelt a neve a világsajtóban és bűnügyi tárgyalása országos botránnyal és véres tüntetésekkel járt. Mintegy másfél évvel ezelőtt szabadulhatott a fogságból és titokzatos forrásból

hatalmas vagyonra tett szert. Az a gyanum, hogy ő a tettes a londoni és a berlini rejtélyes bűntényekben, amelyek egyformán tönkretették az angol és a német rendőrség világhírnevét. Az óriási pénzüsszegeket valami titokzatos célzatu propaganda szolgálatába állítja be, ennek érdekében dolgozik hónapok óta, egész szervezetet teremtett maga körül . . . Ujjai elnyulnak a királyi udvar félve örözött falai közé is, csengő arany ömlik minden intézkedésére, megveszteget közhivatalnokokat, kezében tartja a sajtót, uralkodik a tőzsdén . . . csak azt nem tudom, mit akar elérni mindezzel . . .

— Nos, hát ez a Danszky Viktor egy nap feltűnt Bulubisben és megkezdte rejtélyes munkáját. Csodálatos ösztönnel kiválogatta a maga embereit: Kadabra kardinálist, a Krupp-testvéreket, néhány újságíró, pár mindenre elszánt embert, akikre közismert jótékonykodásai közben bukkant rá. Magához vonzotta ezeket a többnyire kétes egzisztenciájú, lejtőre jutott embereket, akiket a szó szoros értelmében életre-halálra megvásárolt, s toronylakásában, a telefonközpont mellett, dolgozni kezdett velük. Ő maga tehetetlen nyomorék lévén, mint a pók hálójából, szerte-küldte a maga láthatatlan, szövevényes szárait, amelyek lassan-lassan körülfogták az egész várost, a királyi udvart és az országot . . . Uj működési területén, természetesen, új nevet választott: a nyilvánosság és a hatóságok Davis professor néven ismerik. Utána érdeklődtem Krakkóban, hol állítólag élt ilyen nevű professor és kiderült, hogy Davis professor az ottani egyetemen harminc évvel ezelőtt tanított és európai hírnévre tett szert a tudósvilágban. A krakkói rendőrfőnök azonban kijelentette, hogy nem valószínű a személyazonosság. Ha most élne, a kilencvenedik éve felé járhatna. Közölték azt is, hogy a harminc év előtti Davis professor teljesen vagyon-talan volt és közvetlen rokonságának sincs tudomása arról, mintha közben vagyonra tett volna szert . . .

szolt közbe élénken Perrin — itt valami tévedését helyre kell igazítanom. Ugyanis az állítólagos Davis professor nem nyomorék. Csak azért ül a tolószékben, hogy félrevezesse az embereket és ő maga, amikor egyedül marad, nyugodtan és szabadon dolgozhassék — áruhában természetesen. Mert ki gondolná arról a fürge, sőt akrobataszerű ügyes emberről, — aki az ablakon keresztül sajátkezűleg rákapcsolta magát a telefonközpont vonalaira valami rejtélyes szerkezettel, amelynek segítségével minden, a városban folyó beszélgetést kihallgathat, — hogy ez a nyomorék Davis professor? . . . Azt hiszem, a szakálla sem valódi, bár erre több hónapos összeköttetésünk alatt semmi adatom nincs.

— Ezt én is sejtettem, — mondotta nyugodtan Cardon. — Nem is rossz ötlet, egészen újszerű büntetés-fogás: a nyomorék ember álarcában, tolószék segítségével, elterelni a figyelmet magáról és általános alibit igazolni mindenre. Gondolhattam volna rá, hogy a mi barátunk ezt a ravasz fogást nem fogja kiaknáztatlanul hagyni. Ő különben szerepelt, ha jól sejtem, falábu emberként is . . . Kis verklit forgatott a központi parkban és közben titokzatos üzeneteket közvetített a trónörökösné és Szidorvszky gróf között.

— Ugy van, a falábu ember, — nevetett a német rendőrtisztviselő. — Emlékszem erre a vállalkozására, amely, azt hiszem, végül balul ütött ki, mert egy nap — nemrégiben — nagyon rosszkedvűen tért haza egy ilyen éjszakai kirándulásáról . . .

— Igen, akkor keresztettem a tervét azzal, hogy bekísértettem a rendőrszobára, ahol megmózták. De, hogy folytassam: Davis professor megtudta valahogyan, hogy milyen viszony van a trónörökös felesége és Szidorvszky gróf között. Ezt a gyengéd és teljesen ártatlan szerelmet igyekezett aztán aljas módon kihasználni.

— Várjon csak, doktor ur, —

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak november hó 7-én.)

GABONATÓZSDE.

Készárúpiac. Buza: tiszai 77 kg-os 7.60—7.80, 78 kg-os 7.70—7.90, 79 kg-os 7.80—8.00, 80 kg-os 7.90—8.10, felsőtiszai 77 kg-os 7.40—7.55, 78 kg-os 7.50—7.65, 79 kg-os 7.60—7.75, 80 kg-os 7.75—7.90, jászszági, fejmegyei, dunántúli, pestvidéki, bácskai 77 kg-os 7.35—7.50, 78 kg-os 7.45—7.60, 79 kg-os 7.55—7.70, 80 kg-os 7.65—7.80. Pestvidéki rozs: 4.10—4.20, egyéb 4.10—4.20; *takarmányárpa*, elsőrendű 6.60—6.70, másodrendű 6.40—6.55; *sörárpa*, elsőrendű 10.50—11.50, másodrendű 9.00—9.75, harmadrendű 7.50—8.50; *zab*, elsőrendű 7.10—7.20, másodrendű 6.90—7.00; tiszántúli *tengeri* 8.30—8.40, egyéb 8.30—8.40; *korpa* 5.20—5.25, *7-es liszt* 13.50—14.50; *8-as liszt* 7.50—7.60 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. Buza márciusra: 8.08—8.09, májusra: 8.24—8.25. — *Rozs* márciusra: 5.15—5.16. — *Tengeri* májusra: 8.37—8.40 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése.) *Lóhere:* Az elmúlt héten az üzlet szűk keretek között mozgott és különösen magyar lóherében alig fordultak elő kötések. Ezzel szemben az árak aránylag nem nagy mértékben csökkentek. *Lucernamag* irányzata tovább lanyhult. Sajnos, az kell tapasztalunk, hogy a fogyasztás elhelyezési piacunkon évről-évre csökken. *Fehérkőles:* Csak egészen elsőrendű minőség keresett. *Baltacim* iránt valamivel jobb érdeklődés mutatkozik, de csak alacsony áron értékesíthető. — *A budapesti árú- és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyers áruért 100 kilónként budapesti paritásban:* repec 24.50—25.00; köles, vörös 8.00—8.25; köles, vegyes 7.50—8.00; lucerna 135—145; lóhere ar. 140—155, tavaszi búkköny 8—9; lenmag n. 25.25—25.75; tökmag, elsőrendű 24—25, másodrendű 21—22; napraforgó, vegyes 11.4—11.5; kék mák 47—48; borsó 10—10.75, expr. 16.5—17.00; bab, szokvány 11.5—11.75, gömbölyű, fiúrj 18—19, hosszú 17—18 pengő métermázsánként.

Abrahtakarmánypiac. Árpakorpa 6.50, borsóhéj 5.50, borsókorpa 5.50, buzakonkoly 4.50, konkolydara 5.75, lenmagpogácsa 13, napraforgópogácsa 9, repecpogácsa 7.50, rozskonkoly 4.50, rozskorpa 5.15, rozsoesu 3.80, rozstakarmányliszt 6.60, tökmagpogácsa 13 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 4—5.40, harmadrendű, csomagolásra 3—5.90, muharszéna 5—5.30, lucernaszéna 5.20—6.20 pengő métermázsánként, zsupszalma, 1 kéve 30—35 fillér.

Cirokszakál takaró szalma átlagárban 18—20, belés szalma, átlagárban 9—10 pengő métermázsánként. *Cirokmag* 3.80 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belföldi jármosok (tarka) 44—46, elsőrendű belföldi jármosok (fehér) 42—45, másfél éves üszök 38—42, másfél éves tinók 38—42, fiatal, friss fejős tehén 55—65 fillér kilogrammonként élősulyban.

Borjuvásár. Élő borju, belföldi szopos, elsőrendű 82—87, másodrendű 76—81, harmadrendű 66—73 fillér kilogrammonként.

Lóvásár. Csikó 60, igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 200—340, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 160—300, alárendelt minőségű lovak 35—170, vágólovak 36—140 pengő darabonként.

Juhárak Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, páronként 100 kg, vagy azonfelüli sulyban 44—50, prima, fiatal bárányok, páronként 75—80 kg között 36—40 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, páronként 6 kg sulylevonással.

Sertésvásár. Könnyű 68—70, közép 74—75, nehéz 78—80 fillér kilogrammonként élősulyban.

Gyapju. Hazánkban az elmúlt héten kb. 30.000 kg szövet- és fésűgyapju cserélt gazdát 1.55 pengős feladóállomási áron és 1.60—1.65 pengős budapesti áron. A Magyar Nemzeti Bank a AA, AA/A, A és A/B minőségű gyapjuk kivételéhez szükséges tanúsítványok kiadását beszüntette és ennek folytán az ilyen minőségű gyapjuk kivitele további intézkedésig szünetel.

Nyersbőr. Marhabőr, minden sulyban, magyar 72—75, tarka 82—85, borjubőr, hosszalábbal 1.30—1.35 fillér kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje kicsinyben 32, lefölözött tej literje kicsinyben 6—10, tejszín 240—280, tejföl 120, centrifugált vaj kg-ja 170—190, szedett vaj 180—220, tehéntúró 34, juhtúró 110—120, grói sajt 220—240, trappista sajt 140—160, ementáli sajt 180—220 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: csirke 0.50—1.60, tyúk 1—1.50 pengő darabonként. *Leölt baromfi:* hizott lud és ruca 0.85—1.15, csirke 1—1.50, tyúk 0.80—1.10 pengő kilogrammonként. Libamáj 3—6 pengő kilogrammonként. Tojás, kosárúru 8—9 fillér darabonként.

Vadpiac. Szarvascomb 2, őzcomb 2.80—3, vaddisznócomb 2.40 pengő kilogrammonként; nyul, bőrben 1.50—3.50, fácán 1.50—2.50, fogoly 0.60—1.20 pengő darabonként.

Halpiac. Ponty, élő, kicsinyben, nagyság szerint 1—1.60, harsa 2.40 pengő kilogrammonként.

Zöldség. Sárgarépa (100 csomó) 4—8, petrezselyem 4—12, zeller darabja (kicsinyben) 0.04—0.16, kalarábcé (100 darab) 2—3, karfiol 4—12, vöröshagyma, közönséges 3—4, vöröshagyma, makói 4—5, fokhagyma 10—24, cékla 6—12, fejeskáposzta 2—5, kelkáposzta 7—12, vöröskáposzta 6—10, fejesaláta (100 darab) 3—8, torma 40—110, burgonya, őszi rózsa 3.50—4.20, nyári rózsa 4.80—5.80, Ella 3.40—3.80, kifli 7—10, champignon-gomba kg-ja 1—2, fekete retek 8—12, hónapos retek, csomója 6—10, zöldpaprika 12—24, tök (főző) 8—14, süttők 6—12, vajbab 40—70, zöldborsó 20—45, sóska 10—14, paraj 8—12 pengő, nagybani árak: zöld kukorica, csövenként 2—6 fillér.

Gyümölcs. Alma 10—90, birsalma 15—50, körte 15—100, szilva 14—30, őszibarack 30—80, áfonya 95—105, szőlő 10—36, dió 70—120, gesztenye 26—45 pengő métermázsánként.

Méz, pergetett, métermázsánként 120—130 pengő.

Szesz és szeszitalok. A szeszarak változatlanok. A *detailüzletben* finomított szeszben és denaturált szeszben volt változatlan árban forgalom. *Gyümölcs-palinka:* *Törkölypálinkában* a kínálat a földék részéről megszűnt és a forgalom főleg ó-törkölypálinkára szorított, amely jó vételkedv mellett 3.40 pengőig, sőt egyes tételek még drágábban is keltek el. *Szilvóriumban* idei nyári árban az üzlet élénk volt és 3.20—3.30 pengőig történtek üzletek. Ó-nyári szilvórium 4 pengőn, ó-kékszilvórium 5 pengőn kelt el 10.000 literfokonként, III. táblázat, plusz 3 százalék forgalmi adó.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára november hó 7-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* angol font 1810—1850; dollár 365.50—375.50; kanadai dollár 358—378; hollandi forint 232.40—233.80; német márka 135.70—136.60; svájci frank 110.70—111.40 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Csehkorona 16.95—17.07; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.60—65.10; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.26; olasz lira 29.90—30.20; osztrák schilling 78.70—80.70 pengő.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, november hó 12-én. Állat- és kirakodóvásár: Gyoma, Szabadszállás. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Budapest.

Hétfő, november hó 13-án. Állat- és kirakodóvásár: Csorna, Dunaszekcső, Gyöngyös, Halászi, Kápolna, Kocsér, Lovászatpata, Négrád, Solt, Sopron, Szigetszentmiklós, Tiszacsege, Tiszaszentimre. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Gelse, Körömd, Nagyatád. — *Kirakodóvásár:* Ózd.

Kedd, november hó 14-én. Állat- és kirakodóvásár: Gáva, Görcsöny, Kölesd, Solt, Szikszó. — *Marhavásár:* Mezőkomárom (bizonytalan). — *Sertés- és kirakodóvásár:* Borsodnádásd.

Szerda, november hó 15-én. Állat- és kirakodóvásár: Földes, Jánosház, Kiskunhalas. — *Állatvásár:* Székesfehérvár. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Bajna, Hegyfalva, Hőgyész, Lőrinczi. — *Marha- és kirakodóvásár:* Nagyrákos, Pölöske. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Rudabánya.

Csütörtök, november hó 16-án. Állat- és kirakodóvásár: Acsut, Keszthely, Pátka. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Bajna, Lőrinczi.

Péntek, november hó 17-én. Állat- és kirakodóvásár: Aszód, Csenger.

Szombat, november hó 18-án. Állat- és kirakodóvásár: Cibakháza, Endrőd, Hárromfa (bizonytalan), Makó, Szegvár.

KIADJA:

„FALU“ ORSZÁGOS FÖLDMIVES-SZÖVETSÉG

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1933 NOVEMBER 12—18.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap

12

9.15: Hírek. 10: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi-templomból. Szentbeszédet mond Tóth Tihamér dr. 11.15: Evangélikus istentisztelet a Bécsikaputéri templomból. Prédikál dr. Kapi Béla dunántúli püspök. 12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.25: Gömbös Gyula miniszterelnök beszéde a Nemzeti Munkahét megnyitó ünnepségén. Utána kb. 1: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Közreműködik Weisz Margit (zongora). 2: Gramofonlemezek; operarészletek. 3: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Balogh Vilmos dr. miniszteri titkár: „Az ipari növénytermelés megszervezése”. 3.45: Szarvas Klára hárfázik. Utána: Időjárásjelentés. 4.30: Közművelődési előadássorozat. Müller Vilmos dr.: „A meghűléses betegségek”. 5: Bura Károly cigányzenekara. 6: Surányi Miklós előadása: „Jéna”. 6.30: A Budapesti Polgári Dalkör jubiláris hangversenye. 7.30: „Küzdelem a lustasággal”. Huzsár Károly vidám eszegeése. 8: Hírek, sporteredmények. 8.20: Színműelőadás a Studióból. „Lili”. Énekes színmű 3 felvonásban. Zenéjét szerezte Hervé. Utána kb. 10.30: Len Baker jazz-zenekara.

Hétfő

13

6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Szépapáink szüretje és pincégazdasága. 2. Asszonygondok: A ruhaszárítás. (Felolvasás). Közben: Gramofonlemez. 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Vidner Lili zongorázik. Fiedler Klára gondolkázik, zongorán kíséri Polgár Tibor. Közben kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Halasi Nyilas Pista cigányzenekara. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: A rádió diáklérlőrája: „A fizika ősapja”. 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Guttenberg György szalonzenekara, Kalmár Pál énekszámaival. 6.10: Német nyelvvoktatás. 6.40: Szántó Jenő hegedül, zongorán kíséri Polgár Tibor. 7.15: „Az adás-vétel ABC-je”. Kuncz Ödön dr. előadása. 7.45:

Gramofonlemez. 8.30: Hírek. 8.50: „A magyar opera Erkel felléptéig”. D'Iszo Kálmán dr. előadása zenei szemelvényekkel. Utána 10.30: Időjárásjelentés. Majd: Aradi Farkas Sándor cigányzenekara.

Kedd

14

6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Széchenyi: „Stádium”-járól. 2. A Magyar Ifjusági Vöröskereszt-mozgalom lényege. (Felolvasás). Közben: Gramofonlemez. 11 órától 12 óráig: „Takarékossági kongresszus.” Helyszíni közvetítés a postatakarékpénztárból. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Gramofonlemez. Közben kb. 12.39: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Bachmann-szalonzene. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3: Testnevelési tanfolyam testnevelők részére. 4: Pista bácsi meséi. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Eördögh János fuvolázik, zongorán kíséri Polgár Tibor. 5.30: „Vera.” Vadász Tibor novellája. 6: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara; szórákkoztató zene. 6.50: „Ahonnan „Az ember tragédiája” elindult.” Kozocsa Sándor dr. előadása. 7.25: Az Operaház előadásának közvetítése. „A Rajna kincse”. Szövegét és zenéjét írta Wagner Richard. Az előadás után: Hírek, időjárásjelentés. Majd: Bura Sándor cigányzenekara.

Szerda

15

6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Régi aranybányák. 2. A bunda és a szörme. (Felolvasás). Közben: Gramofonlemez. 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Eugen Stepat balalajka-zenekara. Közben kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: A Mária Terézia I. honvédegyalozozred zenekara; szórákkoztató zene. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: A rádió diáklérlőrája. „A csodagyerek utja.” 4: „Népművészetünk becsülete.” Czákó Elemér dr. előadása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Gramofonlemez. 6: „Féltékenység.” Szombathy Viktor ebeszélése. 6.30: Magyar vonóshármas. (Tagjai: Ország Tibor, Salgó Sándor, Friss Antal.) 7.30: Kis Színpad „Aranyos öregek.” Vigjáték

egy felvonásban. Irta Mórész Zsigmond. **8.15:** Hírek. **8.30:** Az Országos Liszt Ferenc Társaság hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. Utána kb. **10.15:** Időjárásjelentés. **Majd:** Pertis Pali cigányzenekara.

Csütörtök 16

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Magyar városok: Nagykanizsa. 2. Néhány szó a fogápolásról. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vízjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Gődöllői Vidák Sándor cigányzenekara. Közben kb. **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** Saskó Hilda énekel. dr. Gálné Singer Ibolyka hegedül, zongorán kíséri Polgár Tibor. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3:** Testnevelési tanfolyam testnevelők részére. **4:** Podrozkőzy Zoltán elbeszélése. „Tengerészlegenda.” **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. Gazdatanfolyam. Kolbál Károly gazd. akad. tanár: „A helyes talajművelés.” **5.30:** Losonczy - Schweitzer Oszkár szalonzenekara. Közben **6:** Angol nyelvtanítás. **6.25:** Szalonzenekar folytatása. **7:** „A magyar iparpártolás.” Hovszky János előadása. **7.25:** Az Operaház előadásának közvetítése. „Rigoletto.” Dalmű 4 felvonásban. Zenéjét szerlette Verdi. **II. felvonás után:** Hírek. **III. felvonás után:** Időjárásjelentés. Utána kb. **10.45:** Pataky-jazz.

Péntek 17

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Időszerű apróságok. 2. Tíz perc illetlen. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vízjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Országos Postászenekar; szóragoztató zene. Közben kb. **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** Gramofonlemez. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diákfelőrája. „Régi Fáraók nyomain” **4:** „Magyar városok legendái”. Kempen Béla ifjusági előadása. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:**

Nagy Géza zongorázik. **5.40:** „Tolsztoj beszél”. Trocsányi Zoltán dr. előadása Tolsztoj Leó gróf gramofonlemezre vett hangjának bemutatásával. **6:** „Buda és Pest egyesítésének 60. évfordulója”. Közreműködik a Székesfővárosi Zenekar, Réthy Eszter (ének). **7.15:** A rádió külügyi negyedórája. **7.35:** Madrigal-est. Endre Béla vegyes madrigal együttese dr. Kókai Rezső előadásával. **8.40:** Hírek. **9:** Csorba Gyula cigányzenekara. Lipóczky József énekszámjaival. Közben **10:** Időjárásjelentés. **10.30:** Budapesti Hangverseny Zenekar.

Szombat 18

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. „Az utolsó vadászat.” 2. Részlet a „Szigeti veszedelem”-ből. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vízjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Szikla-vokálkvartett. Közben kb. **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** Bertha István szalonzenekara. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** A Rádióélet meseórája. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** Karácsonyi Margit magyar nótákat énekel. aradi Farkas Sándor cigányzenekara kíséretével. **6:** „Zrinyi, a költő Rómában.” Harsányi Zsolt előadása. **6.30:** Zenekari hangverseny; szóragoztató muzsika. **7.30:** Mit üzen a rádió? **8.10:** A Lett köztársaság 15 éves jubileuma. Ismertető előadás és lett népdalok gramofonlemezen. **8.40:** Hírek. **9:** „Derűderű.” Vidám est. Szünetben kb. **10:** Időjárásjelentés. Utána kb. **11:** Horváth Rezső cigányzenekara.

BUDAPEST II. 840 m

VASÁRNAP, november hó 12, délután
3—3.45: Gramofonlemez.

CSÜTÖRTÖK, november hó 16, délután
5—5.30: Gramofonlemez.

SZOMBAT, november hó 18, este 7.30:
Gramofonlemez. *Utána:* A hét eseményei.

A RÁDIÓ címe:

Budapest, VIII, Sándor-utca 7.